

גיליון מספר 1 מבית

הרוח שגברה על החומות

הצצה לעולמם של גיבורי הרוח

הגיבור שנחטף באישון לילה - ולא התכופף!

16 עמ' /

הגיבור שחווה התרוממות עצומה בכלא

18 עמ' /

הגיבור שמוכן גם להיכנס שוב לכלא, העיקר לקדש שם שמים!

20 עמ' /

הגיבור שעשה צחוק מבית הכלא

24 עמ' /

הגיבור שיספר לילדיו ולנכדיו: אני זכיתי לשבת בכלא למען החורה!

28 עמ' /

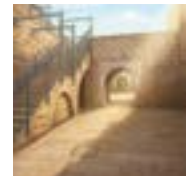
בשער - זכר המערכת

3 עמ' /

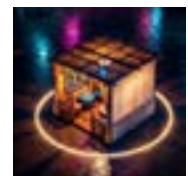
הגיבור שחולל מהפכה רוחנית בין כחלי הכלא

4 עמ' /

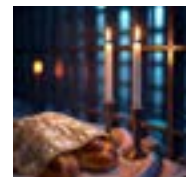
הגיבור שלא התרגש מצווחות המפקדים

8 עמ' /

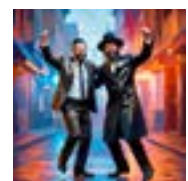
הגיבור שהיה מוכן לרעוב, ובלבד שישמור על הידורי ההלכה!

10 עמ' /

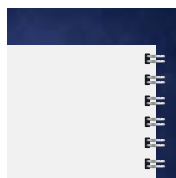
הגיבור שלא מתרגש מהכלא

14 עמ' /

ידע הוא כוח

ענישה בתוך הכלא / עמ' 31

פרקים היסטוריים

המאסר שהרעיז את אמות הסיפים / עמ' 12
מה לא עושים בשביל הצלת נפש משמד? / עמ' 23

עימוד ועיצוב: ח.ה. 055-677-4180

עריכה: נ.ג.

שכתוב עריכה והגהה: אמרת כנף 054-84-82935

הוצאה לאור: ארגון "הפקדתי שומרים" בראשות רבני ביתר 09-313-2142 © כל הזכויות שמורות לארגון "הפקדתי שומרים"

להערות והארות: h093132142@gmail.com

לתרומות: נדרים פלוס - הפקדתי שומרים ביתר

בשער – זכר המערכת

החוברת שלפניכם לא הייתה צריכה לצאת לאור עולם.

בעולם מתוקן, לא היינו צריכים לשטוח בפניכם את סיפוריהם של "הגיבורים", המספרים בגוף ראשון על שהותם בכלא ב"עוון" לימוד תורה. בעולם מתוקן, לומדי התורה אמורים היו להיות הרובד העליון והנכבד ביותר בעם היהודי, נישאים על כפיים וזוכים להערצה המגיעה להם בשל מעמדם המקודש.

בעוונותינו "עולם הפוך ראיתי". לימוד התורה מהווה מטרה לרדיפות קשות ב"מדינת היהודים". לומדי תורה מושלכים לכלא ומתמודדים עם קשיים. אך עדיין, איננו רואים את המציאות כפי שהיא; כאשר אנו רואים בחור ישיבה כבול באזיקים - נכמר ליבנו מרחמים ומכאב, ואין אנו רואים את עטרת הזהב המעטרת את ראשו של אותו בחור יקר שביקרים, כמו גם את השכר הנצחי העצום שלמודה היא התורה הקדושה לשלם במיטב למוסרים נפשם עליה.

גיליונו הראשון של "הגיבורים" יוצא לאור לקראת חג השבועות. בפיוט "אקדמות" הנאמר בקהילות רבות בתפוצות ישראל, מובאת תמיהתם של אומות העולם, המשתוממים: "מיהו ומהו אהובך, יפת המראה, בשלו את סובלת במעונות אריות?" (תרגום מארמית) אין הם מצליחים לעמוד על עומקו של הקשר הנצחי בין היהודי לתורתו, קשר שיוצר מחויבות איתנה, שעומדת בכור הסבל, ויקרה מהחיים עצמם.

זר לא יבין זאת. אלפי שנים עבר לפיד המסורת היהודית מדור לדור. במסירות, באומץ ובנחישות עמוקה. רבים ניסו לכבותו, להתנכל ללפיד האמת היחידה. אלפי ורבבות יהודים אלמוניים מסרו נפשם למען קיום התורה בישראל והעבירו את הלפיד מדור לדור. אנו, המצויים באחת התחנות האחרונות לפני בוא משיח, עדים לעוד מופע מרטיט של מסירות נפש על שמירת התורה.

"הגיבורים" הוא סיפורם של אחינו גיבורי התהילה שזכו לשהות בגופם בין חומות הכלא למען התורה הקדושה. זהו גם סיפורו של כל אחד ואחד מאיתנו שמוכן אף הוא לשאת בעול הקדוש הזה. חוברת זו מזמנת לכם מפגש בלתי אמצעי עם גיבורי האומה מקדשי שמו. הללו משתפים אותנו בחוויותיהם הרוחניות, הרגשיות והפרקטיות מתקופת מאסרם. איש איש בסגנונו ובשפתו פתחו בפנינו את השער וביקשו להעביר את המסר: **אפשר לעבור את תקופת המאסר בזקיפות קומה יהודית, כבן חורין אמיתי!**

'אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה'. משעה שניתנה תורה לישראל בסיני, שוב אין אנו משועבדים לעולם. יכולים שובינו להניח אזיקי חומר על גופנו, אך את הרוח אי אפשר לכלוא. לעולם תתנשא רוחו של איש התורה מעבר לאזיקים ולחומות מתוך חירות רוחנית מוחלטת.

יחד עם כל בית ישראל מייחלים אנו לגאולת ישראל ולהרמת קרן התורה, מתוך תפילה כי "אור חדש על ציון תאיר- ונזכה כולנו מהרה לאורו".

מערכת "הגיבורים".

”פתאום באמצע הלימוד הוא התחיל לבכות וזרק את הסיגריה”

שמואל ק.

סטטוס: בחור
עיר מגורים: ירושלים
שהות בכלא:
14 יום בפלוגת האוהלים

סיפורו של הבחור שמואל ק. הנמנה על הציבור הליטאי ולומד מאחת הישיבות החשובות בירושלים, הוא סיפור מיוחד במינו. הוא סיפור שמימש את הפחד הגדול של מפקדי הכלא, שמא בחורי הישיבה שייכנסו בין כתלי הכלא, ישפיעו בעצם היותם על טוביהם ויביאו לחזרה בתשובה של חיילים חילוניים.

שמואל, בחור משכמו ומעלה שההשגחה העליונה גלגלה לזכות אותו במאסר בן שבועיים, מספר על התפקיד והשליחות שהיו כרוכים בחקופה זו.

הפתעה בנחב"ג

הכל התחיל בשדה תעופה, נזכר שמואל. הגעתי לשדה תעופה, וכאשר הנחתי את הדרכון על סורק הדרכונים - הופיע לי סימן "איקס". הנחתי שוב - ועוד איקס, ככה 4-5 פעמים. אחרי זה שמעתי שקוראים בכרוז את השם שלי. בתחילה לא התייחסתי. ואז נשמע מאחורי קול שקורא בשמי. אני כבר מתחיל להשלים עם זה שלא אצליח לטוס, אבל משלה את עצמי שאם לא אתייחס, אוכל לשוב על עקבותי. אני בכל אופן מנסה להשתחל מבעד לשער, ואז מגיח מאחורי ברנש, מניח עלי זרועות חסונות ואומר: "עליך להתלוות אלי הצידה. אני צריך לבדוק את העניינים עם המעמד שלך". אני צועד אחריו. הוא לוקח את הדרכון שלי, מניח על המסוף, ואז נועץ בי מבט לא נעים ואומר לי: "יש לך שתי אפשרויות". חשבתי לעצמי, נו, או הביתה או ל...? ההמשך ניפץ את דמיונותי. "או בכוח, או ברוגע. אבל אתה מגיע איתי". עד מהרה הפציע שוטר במדים והודיע לי: "אתה עריק, אני לוקח אותך כעת למעצר".

הוא הכניס אותי למעלית אלמונית שהורידה אותי לאזור לא מוכר בנתב"ג, לקחו אותי דרך פרוזדורים ומעברים עד שפתחו בפני דלת של מיניבוס ונבחו עלי

הם רגזו ורטנו - ואנחנו שרנו ורקדנו. כשהם מנסים למשוך אותנו לכיוונם, שניהיה גם אנחנו עם "פרצוף חשעה באב" קוזו - אנחנו מציזנו רוצים שייצטרפו הם אלינו ויטעמו טעם של שמחה יהודית אמיתית...

"תיכנס כבר!" נכנסתי, ולמרבה הצער מיד הרגשתי "היימיש"... היו בטנדר כמנין וחצי "משלנו", אברכים ובחורים. סוף סוף התניע הטנדר והביא אותנו לתל השומר. בלילה שיכנו אותנו ב"תאי נפקדים", בהמתנה למשפט שיתקיים בבוקר.

רק בשמחה!

יחד איתי נעצרו כמה עשרות צעירים חרדים שניסו לצאת מהארץ לאומן לראש השנה. נראה לי שזו הכמות הגדולה ביותר

של חרדים שהגיעה אי פעם לכלא...

ביום הראשון כאשר הגענו מנתב"ג והיינו בפלוגה ג' (פלוגת המתקבלים), המפקד הקריא שמות. כשקרא "נחמן!" - מקהלת אנשים ענתה לו: "כן המפקד!". "נתן!" - שוב מקהלה כבירה עונה לו בעיזוז. המפקד נותר בפה פעור, מרגיש מטופש לחלוטין... הוא היה בטוח שצוחקים עליו. הוא עטה הבעה זועמת כהלכה, שאמורה למנוע הלצות מסוג זה. ושוב התחיל "נחמן", "נתן" - ושוב המקהלה העליונה שוחקת למשבתו... לבסוף, אמרתי לו "תקשיב, אסרתם כאן 'בוחטה' של נחמנים ונתנים. אם לא תגיד שם משפחה, אין לך סיכוי..." הוא נאלץ להפנים, ובינתיים הרווחנו אירוע משעשע במיוחד.

הברסלבים היו בשמחה כל הזמן, ויחד זימרנו שירי רוממות והתעלות. אפילו ריקודים היו פה ושם. המפקדים כעסו עד התפוצצות, והכי גרוע מבחינתם, שלא היה להם מה לעשות. הכלא על חומותיו המפחידות והגבלותיו הנוקשות נועד לדכא ולהשפיל את האסירים. אבל לא היה להם באמת שום נשק נגד אסירים

פתאום, בלי התרעה מראש, הוא פרץ בבכי וזרק את הסיגריה מידו על הרצפה. המאור שבה החזירו למוטב. למחרת בבוקר הבחור הזה הופיע למניין! הניח תפילין! השיג כיפה וציצית ולבש אותם כל היום. הוא נהיה אדם אחר לגמרי.

שמחליטים, למרות כל אלו, להיות בשמחה. הם רגזו ורטנו - ואנחנו שרנו ורקדנו. הם ניסו למשוך אותנו לכיוונם, שנהיה גם אנחנו עם "פרצוף תשעה באב" קודר - ואנחנו, מצידנו, שיצטרפו הם אלינו ויטעמו טעם של שמחה יהודית אמיתית...

שחור בעיניים

המשפט היה אמור להתקיים למחרת בבוקר. אבל הבוקר שלהם, כך מתברר, לא מתנהל לפי הגר"א או מג"א, ואפילו זמן חצות לא מחייב אותם במיוחד... כך שהינו בהמתנה עד ארבע-חמש אחר הצהריים, אז הובלנו לפני "כס השופט".

המשפט היה חוויה לא נעימה בכלל. בפרט בשבילי, שהגעתי מעולם טהור, אציל והגון - להגיע לתוך גוב אריות של יצורים שנהנים להשפיל, לדרוס, להפחיד. וכך זה התנהל: אני נכנס לאולם, ויושבת מולי שופטת יהירה ואנטישמית. היא נראית זועמת כמו חיה טורפת. "למה לא התגייסת?" היא נוהמת עלי. עניתי כפי שהדריך אותי העורך דין לענות, בשלל תירוצים של 'לא ידעתי', ו'לא קיבלתי צווים', 'לא ראיתי', ו'לא אמרו לי'...

פתאום, בלי התרעה, נשפך עלי 'דלי' של צווחות: "מה אתה משקר! הכל מופיע לנו פה, אתה אפילו התקשרת אלינו לברר!" היו אלו שאגות אימים שחשבתי ששייכות לסיפורי הבלהות של הנ.ק.ו.ד. רק רציתי שהסיט הזה יסתיים כמה שיותר מהר. יותר גרוע מזה, חשבתי, לא יכול להיות.

אבל המילה האחרונה הייתה של כבוד השופטת. "חמישה עשר יום בכלא".

נהיה לי שחור בעיניים. אני? שכבר יממה כאן ומרגיש שאי אפשר יותר - אשב חמש עשרה יום??? מה יהיה עלי?

תדמיין שאחה בציון הרשב"י...

האמת, במבט מבחוץ אם שואלים אותך האם הכלא הוא מקום קשה, נראה לך שהתשובה מובנת מאליה. אבל אחרי שעוברים את זה - אתה כבר רואה את הדברים אחרת. אני אישית לא יכול לומר

שזה היה "קשה". נכון, לא נוח, יש קשיים גשמיים, אבל אם "קשה" או לא - זה עניין של החלטה! כל בחור יכול להחליט לקחת את זה כחוויה. אפשר לקדש שם שמים בכלא, וכמובן שאפשר גם ללמוד. הרגע של הקפיצה למים קצת גורם להלם; אבל כשאתה בפנים, זה ממש לא סוף העולם.

הכל תלוי בנקודת המבט שלך על העניין. בבין הזמנים, הרי אתה יודע ללכת לכינרת לאיזה מקום קסום, ולחיות שם יומיים כמו פרטיזן על מזרן דק ויתושים, או לישון במירון על איזה ספסל. אתה לא מרגיש סיט. אתה נהנה עד הגג, כי אתה באמצע חוויה! זה אומר שהכל קורה בראש שלך. אז קדימה, תדמיין שאתה בציון הרשב"י או על שפת הכינרת, ותתחיל ליהנות מכל רגע! ובינינו, זו חוויה עצומה של פעם בחיים. תדמיין איך אתה מתאר את זה לחברים, לילדים, כחוויה בלתי נשכחת. תהיה מעל זה, תהיה בשמחה כל הזמן, במורל גבוה כמו באמצע חוויה. פתאום הכל נהיה קל ואפשרי.

אם כבר דיברנו על קשיים, הייתי מתייחס לקשיים הרוחניים. שהות בכלא מזמנת ניסיונות. בחדרים יש טלוויזיות (ואפשר גם את זה לסדר עם נחישות ורצון), ובשטח יש הרבה מפקדות נשים.

מבחינת האוכל שמגישים - נכון שבפקודת החוק חייבים לספק חמגשיות עם מזון בהשגחת הבר"ץ אבל זה... במחילה, לא הייתי נותן לכלב לאכול את זה... מגישים לך אוכל קפוא ולא מחומם. ביקשתי שיחממו - והחזירו לי חצי קפוא. ביקשתי שוב, ובפעם השלישית כבר התעצבנו עלי והייתי צריך ללעוס מה שהיה. אבל זה לא ניסיון רוחני, כי אף בחור לא יתפתה לאכול בגלל זה אוכל בהכשר מפוקפק.

לקדש שם שמים

האמת שהכי מהודר, ממש מהודר א' א', זה ללכת לאגף. שם אין מפקדות ולא טלוויזיה. אני מקנא באלו שעשו את זה. הלכו לאגף והתעקשו על כל הזכויות שלהם עד הסוף. מדהים איך הם קידשו שם שמים ושברו את הכוח של הסטרא אחרא מבפנים. לכלא לא הייתה שום שליטה עליהם.

אני מכיר את הכוחות שלי, והרגשתי שאני לא בנוי לזה. אלו שהלכו לאגף, הם כאלו שהכינו אותם לכלא ונתנו להם מראש כלים וכוחות. אני הלכתי לפלוגה והשתדלתי שם למלא את תפקידי בשלמות כפי רצון ד'.

אגב, כמה פעמים ביום היה נשמע קולו של ר' אריה רבינוביץ' צועק מחלונות

האגף: "נמות ולא נתגייס", זה היה משעשע לראות איך החיילים פורצים בצחוק, המפקדים מתרגזים ואין להם מה לעשות! הם היו כל כך נבוכים ומתוסכלים מכך שאין להם שליטה עליו. מה יש להם לאיים על אסיר בבידוד שלוועג להם? פעם שמעתי אותם מאיימים עליו: "אם תמשיך לצעוק, נוציא אותך לפלוגות..." כמובן שגם האיום האבסורדי הזה לא הזיז מאומה, והאסיר רבינוביץ' המשיך לעשות מהם חוכא ואיטלולא...

הוכנסתי לפלוגה ד', פלוגת האהלים. זו נחשבת הפלוגה הכי טובה בכלא, ממש ה-VIP של הכלא. כאן לא נועלים את הדלתות, ויש אווירה יותר משוחררת. לא עבודות שירות כמו בפלוגה א', לא מרות חזקה כמו בפלוגה ב'. אתה יכול ללמוד ולהתנהל בלי הפרעות. מדי פעם באמצע היום הם עורכים מסדר פתע, אבל חוץ מזה, אתה משוחרר לנפשך. יש שלוש ארוחות ביום, וחוף מזה - שלוה וחופש פעולה.

מדי בוקר מעירים אותך ב-6:20. ואז יש מסדר שמצדיעים לדגל... כן, לא נעים לספר את זה. ומהבחינות האלו זה לא פשוט להיות בפלוגה רגילה, שבה אתה מחויב להשתתף בטקסים כאלו. גם אני חושב שללכת לאגף זה ודאי עדיף, אבל כל אחד צריך להרגיש בנפשו אם הוא

**פעם אחת אותו חייל דחי צעק לעברי:
"משתמט", והחיילים החילוניים צעקו
עליו: "למה אתה אומר ככה? שמואל
מן עלינו, והחורה שלו מגנה על עם
ישראל". הם כמעט 'הלכו מכוח' שם,
רק כדי להגן על כבודי...**

מסוגל להיות באגף. מי שמספיק חזק ובשל - ודאי שהאגף עדיף לאין ערוך, אבל מי שלא מסוגל, שיקח לעצמו תפקיד להיות דמות של בחור ישיבה היכן שהוא נמצא.

תאמינו לי, אפילו רק לשבת וללמוד, בלי להיכנס לשיחות עם אף אחד - זה כבר משפיע על האחרים.

כשהנפש היהודית מתעוררת, קורן ממנה אור גדול

ההשפעה של בחור שיושב ולומד על האסירים האחרים היא עצומה! גם אם אתה לא מדבר איתם, עצם זה שאתה לומד, עומד על העקרונות שלך - זה

יצר השפעה חזקה. מספיק, למשל, שלא תסכים להסתכל על מפקדת. הבחורים החילונים רואים, וזה מחלחל בהם פנימה, מחזק אותם ומעורר בהם הרהורי תשובה. מה זה אם לא קירוב רחוקים?

כשישבתי ללמוד בבית המדרש של הכלא, לא אחת ניגשו אלי צעירים חילונים ממש, ורצו ללמוד איתי. הם ממש ישבו איתי ולמדו, וכשהם נכנסו לתוך העולם הרוחני של תורה - הם שאלו שאלות שלא האמנתי שיגיעו אליהם. הם הבינו והשתוקקו לדעת עוד. זה היה מדהים לראות שברגע שהנפש היהודית מתעוררת - 'נשפך' ממנה אור גדול.

היו לי שם הרבה סיפורים שאפשר להגדיר אותם כ"קירוב רחוקים". אספר לכם אחד מהם: נפגשתי שם עם בחור ישיבה לשעבר, של"ע ירד מהדרך והתגייס לצבא. בשלב מסוים הוא הסתבך עם חוקי הצבא איכשהו, לא נכנסתי לפרטים, והגיע לכלא הצבאי. הוא חיפש את קרבת, ושוחחנו. באחת הפעמים הוא ישב לידי בשבת ושוחח איתי. תוך כדי שיחה הוא עישן סיגריה בחופשיות, ונשף את העשן שלו סנטימטר ממני. כל תא בגופי התקומם. השתוקקתי לצרוח עליו: מילא אם היית חילוני מלידה; אבל אתה הרי היית פעם בחור ישיבה, אתה יודע כמה זה כואב לי. איך אתה מסוגל לעשן לי מול הפנים בשבת קודש? עוד לפני העולם הבא שלך, איפה מינימום של קצת כבוד לשני?

במאמץ גדול החלטתי לשתוק. אני לא מחנך שלו. כל מה שארצה לומר לו הוא יודע, ואם אומר, זה לא יעזור. כפיתי על עצמי להמשיך לדבר איתו כאילו כלום.

אחרי כמה דקות הוא אומר לי: "תגיד, שמואל, מה אתה אומר שנלמד קצת גמרא ביחד?" היה נראה שהרעיון שהגה נושא חן בעיניו עד מאד: "זה יכול להיות רעיון!", הוא אמר, "אעשה איזו חוויה מתקנת לתקופה שלמדתי בישיבה". הוא התיישב לצידי מלא מרץ, ואומר לי: "בא נלמד ביחד". חיכתי והשבתי לו שבשמחה.

פתחנו מסכת ביצה והתחלנו ללמוד. חצי שעה אנחנו לומדים, ותוך כדי הלימוד - קשה לי אפילו לספר את זה - הוא מעשן מעשן! בשבת!!!

פתאום, בלי התרעה מראש, הוא פורץ בבכי. פורץ בבכי וזורק את הסיגריה מידו על הרצפה. הוא הרגיש שהוא לא יכול יותר. משהו נדלק בו. הרהור תשובה. המאור שבה החזירו למוטב.

כך או כך, למחרת בבוקר הבחור הזה

הופיע למנין! הניח תפילין! השיג כיפה וציצית ולבש אותם כל היום. הוא נהיה אדם אחר לגמרי. אגב, החברותא שלנו התקיימה מדי יום, עד שהשתחררתי. ואני משוכנע שהבחור היקר הזה עדיין לומד.

כשהמפקד ניתק את הקשר עם הבחורה הגויה

צריך להבין, שכאשר פוגש בך בחור חילוני- הדבר הראשון שמעניין אותו זה לשאול: למה בעצם אתה משתמט? למה אני מתגייס, ואתה לא? הם לא שואלים כדי לקנטר; שם אין להם תקשורת וכו', והם שואלים באמת כדי לדעת. הם רואים שאני מוכן גם להגיע לכלא ולוותר על נוחות כדי לא להתגייס, ומעניין אותם לדעת מה עומד מאחורי זה. כידוע, בכלא לא חסר זמן פנוי להרחיב ולהסביר, אז ישבתי עם חיילים והסברתי להם את העניין בהרחבה. התחלתי מהיסודות ממש: מה הבעיה שלנו עם הציונות, עם דרך החילוניות, עם הצבא. פתחתי את כל הנושאים מהשורש, והחיילים היו קשובים.

לאחר כמה ימים, קורא לי המפקד לצד. קצת חששתי מה יש לו לומר לי... והנה הוא אומר לי כך: "תשמע, היה לי קשר עם בחורה שהתגיירה בצה"ל ונשארה חילונית. אחרי ששמעתי אותך, הבנתי שהיא נקראת גויה גמורה לפי ההלכה - וניתקתי איתה את הקשר!"

היו שם חיילים שממש עברו מהפך. הם שינו מבט על הציבור שלנו, ולי הם קראו 'הרב'. היה שם איזה מזרח'ניק שכל הזמן היה ה'בר פלוגתא' שלי, וניסה להשפיל אותי. החיילים העריצו אותי, וממש 'הגנו' עלי! פעם אחת אותו חייל דתי צעק לעברי: "משתמט", והחיילים החילונים צעקו עלי: "למה אתה אומר ככה? שמואל מגן עלינו, והתורה שלו מגנה על עם ישראל!". הם כמעט 'הלכו מכות' שם, רק כדי להגן על כבודי...

השתדלתי להתחזק עוד יותר ולהיות רוחני ומרומם. תמיד זה דבר חשוב, אבל בכלל זה צורך קיומי. הרי החיילים מדברים ביניהם כל דבר אסור, ההיפך מ"שיחת חולין של תלמידי חכמים"... וכשאתה מתנהג באופן מרומם, יש להם באופן טבעי יראת כבוד ממך, והם מרגישים מעצמם שלא מתאים לעשות ולדבר שטויות לידך. אצלי זה עבד מצוין ב"ה. לא הייתי צריך להעיר ולומר מילה. בכל פעם שהתקרבת, והם ישבו ודיברו

שם את השטויות שלהם - מיד היה מישהו שצעק: "שקט, חבר'ה, תכבדו, שמואל מגיע! לא מדברים דברים כאלו ליד שמואל. תכבדו, תכבדו". ומיד הושלך הס.

ועוד סיפור בלתי ייאמן:

יום אחד, אחד המפקדים שם מסר שיעור בבית המדרש. יש כל מיני שיעורים כאלו, אני מעולם לא נכנסתי כמוכן, אבל באותו יום עברתי ליד, ושמעתי אותו מדבר על ה'גיוור בצה"ל', זאת אומרת על חיילים גוים שמתגיירים בצה"ל. כשהוא ראה אותי עובר, הוא אמר ל'שומעי לקחו': אם אתם רוצים לדעת יותר על גירות, תשאלו אחר כך את שמואל. התערבתי ואמרתי: אתם לא צריכים לשאול אותי, אני אסביר לכם בדיוק. הסברתי להם בהרחבה שבגירות יש שלושה חלקים, ולא פחדתי לומר חד וחלק שהגירות של צה"ל היא חסרת ערך, כי אין בה קבלת מצוות. כולם הקשיבו לי בכבוד, אבל את המשך הסיפור לא יכולתי לדמיין: לאחר כמה ימים, קורא לי המפקד לצד. קצת חששתי מה יש לו לומר לי... והנה הוא אומר לי כך: "תשמע, היה לי קשר עם בחורה שהתגיירה בצה"ל ונשארה חילונית. אחרי ששמעתי אותך, הבנתי שהיא נקראת גויה גמורה לפי ההלכה - וניתקתי איתה את הקשר!"

כך ניצלה נשמה יהודיה מאיסור חמור.

אני רוצה לחזור בחשובה מלראות אותו שומר על העיניים!

אני רוצה לספר עוד סיפור שממחיש איזו השפעה יש לבחור חרדי, מעצם היותו, במקום כזה.

בתחילה כשנכנסנו, קיבלנו על עצמנו כולנו ביחד, להתחזק בשמירת העיניים ולא להסתכל על החיילות. החלטנו שכל אחד שומר על השני, וכשהן צורחות על מישהו - כולנו מורידים את הראש. ה"יחד" הזה נתן לנו חיזוק גדול, כי כשרק אחד עושה לבד, זה לפעמים לא נעים, ואילו ביחד אנחנו מרגישים גאוות יחידה, איש את רעהו יעזורו.

ביום הראשון מגיעות המפקדות, מתחילות לדבר אלינו, ואנחנו - עם הראש למטה. אלו צרחות שהלכו שם... הווליום עלה ועלה, עד שהן הצטרדו...

באותם רגעים, היה בחור שהוריד את העיניים, והמפקדת "התלבשה" עלי. התעצבנה, צרחה וביזתה אותו. והוא - לא הזיז את העיניים. לידי עומד חייל חילוני, ואני שומע אותו ממלמל לעצמו חרש, בסערה פנימית: "וואי, וואי, הוא שורט אותי, וואי מה הוא עושה לי, מה

לו המפקד: "שמואל הוא הכי מחמיר, הוא הכי חרדי פה". אותו דתי אסף את גאוותו הפצועה: "אני לא פחות מחמיר ממנו", אמר בעלבון, "גם אני בקיא גדול בכשרות של סימנים..." מהסיפור הזה הוא יצא עלוב וקטן, שממש ריחמתי עליו.

הגיע ראש השנה. הייתי בפלוגה יחד עם עוד שני חרדים (יתר האסירים החרדים לא היו בפלוגה ג'). כל יתר המתפללים היו מסורתיים ודתיים. אני הייתי הבעל תוקע, הבעל קורא' ושליח הציבור. זו הייתה הרגשה מרוממת לשאת את התפילות של אחים יהודים ולהשתדל לרומם אותם. הבאתי להם את הנוסח הישיבתי, ושילבתי גם מנגינות עממיות יותר לבקשת הקהל. הייתה תחושה של אחווה.

יום לפני ערב יום כיפור, הודיעו לי שישחררו אותי יום מוקדם יותר. מיד בבוקר, העירו אותי ממש טרם ההשכמה. אין מסדר ולא כלום - ממש נזרקתי מהכלא. לא נתנו לי אפילו להכין את ההורים שלי, והייתי צריך להתקשר אליהם מחוץ לכלא לבשר להם: "אני כאן, מחכה לכם בחוץ..."

לי בדידות ושואל בעצתי: "אתה רואה את הסימנים של ראש השנה ששלחו לנו לכאן? תגיד, זה מספיק כשר? פשוט אנחנו יודעים שאתה הכי מחמיר כאן, אז בוא תגיד לנו אם זה כשר". המ"מ היה חילוני לגמרי, ובתמימות רצה לראות שהסימנים כשרים לכולם. אמרתי לו: "כן כן, זה מצוין, מהדרין מן המהדרין", ושוב

כשראו שאנחנו נחושים, הכריזו על "תקן שמירת עיניים" לכולנו, שפוטר אותנו מלהביט על המפקדות... אין לי מושג אם יש תקן כזה בחוקים שלהם, או שזה משהו שהומצא לכבודנו, בתור סולם שהמפקדים יוכלו לרדת מהעץ עליו טיפסו עם הצרחות שלהם. כך או אחרת, מאותו יום פטרו אותנו מכל העניין.

הוא עושה לי, וואי וואי, אני לא מסוגל לראות את זה, אני לא מסוגל לראות את זה". שאלתי אותו: "הכל בסדר איתך?" ואז הוא אומר לי כמעט בדמעות: "אתה לא מבין מה הוא עושה לי, הבחור הזה 'משחק' לי עם הנשמה. בא לי לחזור בתשובה! מה הוא עושה לי, וואי וואי, מה הוא עושה לי, אני משתגע מלראות אותו ככה, וואי איזה צדיק הוא, איזה צדיק הוא!"

המפקדים גם לא עמדו בזה, וכשראו שאנחנו נחושים, הכריזו על "תקן שמירת עיניים" לכולנו, שפוטר אותנו מלהביט על המפקדות... אין לי מושג אם יש תקן כזה בחוקים שלהם, או שזה משהו שהומצא לכבודנו, בתור סולם שהמפקדים יוכלו לרדת מהעץ עליו טיפסו עם הצרחות שלהם. כך או אחרת, מאותו יום פטרו אותנו מכל העניין.

היה עם פיפיות

הגיע ערב ראש השנה. פתאום מופיע חייל ואומר לי: "שמואל, אנחנו צריכים אותך, המ"מ קורא לך". הלכתי אחריו והוא הביא אותי לחדר האוכל. המפקד קורא

חובנות במנט לאחור

הזדמנות של פעם בחיים

לאחר השחרור, זכיתי להיות אצל המקובל הרב מורגנשטרן שליט"א מירושלים. הוא אמר לי משהו, זה קצת גבוה, אבל הרגשתי שזה אמת לאמיתה: הציונות היא "סטרא אחרא". והצבא זה הלוע של ה"סטרא אחרא". יש הרבה ניצוצות אבודים בתוך הסטרא אחרא, וכל בן תורה שהולך לכלא הצבאי - הוא ממש כמו קוץ שנתחב בלועה של הסט"א, והיא מוכרחה להקיא ולפלוט את הניצוצות האלו.

אני לא מבין בדברים גבוהים כאלו, אבל הרגשתי זאת על עצמי, שעצם הימצאי שם כבן ישיבה שובר את הכוח שלהם ומציג אותם ככלי ריק. זה מראה להם שעולם הישיבות חזק, ולעולם לא ניכנע, יהיה מה שיהיה. דבריו של המקובל רק המחישו לי עד היכן הדברים מגיעים בגבהי שמים.

אני לא מבין על פי סוד, רק את ה"פשט"... וראיתי בעיניים כמה קידוש ד' יכול לעשות בחור ישיבה רגיל שנכנס לכלא באומץ לב.

היום אני מסתכל לאחור ואפילו קצת... מתחרט. מתחרט שלא ניצלתי יותר את הזדמנות הנדירה הזו לקדש שם שמים כנציג עולם התורה. אני אומר לכם, אם הייתי מתבקש שוב להיכנס לכלא - ללא ספק הייתי בוחר להיכנס לאגף, שיש בזה עוד יותר קידוש השם. הלוואי שלא אתנסה בזה יותר, לא אני ולא אף חרדי אחר, אבל אם הקב"ה בחר בך - זכור, זו זכות של פעם בחיים! תנצל, ותשמח שזכית.

"ברגע שהבנתי את זה, הכלא איבד את השליטה עליי"

נחמן שרביט

סטטוס: בחור
עיר מגורים: ירושלים
ישיבה: אמרי משה (בני ברק)
שהות בכלא:
18 יום בפלוגה א'

נעצרתי ביחד עם "הקבוצה החרדית" שנעצרה לקראת ראש השנה, כשניסו לצאת מהארץ לאומן. זה היה מאסר שונה למדיי מכל מה שחוו עד אז, משום שזה היה מאסר של קבוצה גדולה בבת אחת.

המאסר ההמוני הזה שינה באופן מהותי את כל האווירה והמהות של המעצר. "הכלא נועד להשפיל, ויש המון זכויות שנשללות ממך כדי להשפיל ולזכא אותך. הכרתי בחורים חילוניים שהיו בפלוגה ב' וניסו להתאבד מרוב דיכאון. אבל החבורה החרדית הייתה חבורה מאוחדת שעשתה מה שרצתה. אמנם שלטונות הכלא ניסו לפזר את החרדים בין הפלוגות כדי לפוגג את ההשפעה שלהם, אבל היות שהיינו הרבה עצורים, הטקטיקה הזו לא עבדה.

מפקדי הכלא כבר יודעים: ברגע שיש קבוצה של חרדים, המפקדים ב"צרות" ... תמיד יש בחור אחד חזק וכולם בעקבותיו. ואז - החרדים פותחים לעצמם "ישיבה" בכלא, נלחמים על זכויותיהם הזחיות והופכים את סמכות המפקדים ללעג ולקלס. רק לחשוב על המפקד שמתחבב נפוח, עם פרוץ זועם כאילו בלע מלפפון חמוץ, וכל האסירים החילוניים רועדים ממנו כמו זגים ברשת - ופתאום מגיעים בחורים עם כל הגאווה היהודית, ופשוט בזים ל"משחק" הזה. לא פלא שרובנו ממש "נזרקנו" מהכלא לקראת יום כיפור. הם כבר לא יכלו לסבול אותנו. הפכנו את הכלא לחסר משמעות!

במקום שאני אפחד מהם - הם פחדו ממני

ראו שזה לא עובד עלינו, הן התייאשו ואפילו התחילו... לפחד מאיתנו. כשהיה צורך לדבר איתנו, הן שלחו אנשים אחרים לדבר במקומן. במקום שאני אפחד מהן - הן פחדו ממני!

גם לגבי זמני התפילה - בתחילה לא נתנו לנו מספיק זמן להתפלל כרצוננו, וניסו להוציא אותנו מבית הכנסת עוד לפני תום התפילה. עמדנו על זכותנו להתפלל כמה שאנחנו צריכים. היינו בפלוגה עשרה אסירים חרדים שעמדנו על שלנו: לא הנחיות רב בית הכלא יקבעו לנו, אלא אנחנו אלו שנקבעו! היו צעקות רמות כאלו ואחרות, שפשוט לא עברו לנו באוזניים, ואחר כך - כמה לא מפתיע - הם התקפלו.

המפגש איתנו, בחורים חרדים ששמחים בעבודת ה' וקשורים לריבוננו של עולם - עשה בהם מהפך. ריחמתי עליהם ודיברתי איתם הרבה דיבורי חיזוק. עשינו שם ממש מהפיכה רוחנית. לפחות חמישה עשר אסירים התחילו לשמור שבת בזכותנו! ממש ראו את הכמיהה שלהם לרוחניות.

האמת שלכל הסיפור הזה "נזרקתי" בלי הכנה מראש. ביום הראשון הייתי בהלם. זה היום הכי קשה בכלא. סוחבים אותך, מטרטרים אותך, צועקים עליך ומשפילים אותך. הם משקיעים מאמץ מיוחד "לשבור" אותך מיד בהתחלה. אם הייתי מגיע מוכן, היה לי קל יותר. אבל ביום השני כבר מצאתי את עצמי, נכנסו לי "אורות ומוחין" ונכנסתי לתפקיד כהוגן. מאותו רגע כל הצעקות והביזיונות פשוט לא דיברו אלי.

הגדרתי לעצמי שאני נמצא ב"גן חיות". סביבי הרבה שאגות וקריאות של בעלי חיים מהכלובים שסביבי. אבל אין לי מה להתרגש מזה, כי הם חיות, ואני אדם, והם לא באמת יכולים לעשות לי משהו. ברגע שהבנתי את זה, הכלא איבד את השליטה עלי.

מהרגע הראשון קיבלתי על עצמי "שמירת העיניים" קפדנית, יחד עם כל החבורה של הברסלבר'ס. בתחילה המפקדות צווחו כמו משוגעות. כשהן

מפקדי הכלא כבר יודעים: ברגע שיש קבוצה של חרדים, המפקדים "נצרוז" ... תמיד יש בחור אחד חזק וכולם נעקבותיו. ואז החרדים פותחים לעצמם "ישיבה" בכלא, נלחמים על זכויותיהם הדתיות והופכים את סמכות המפקדים ללעג ולקלס.

שצריכים השגחה שלא יפגעו בעצמם... מעשית, האגף הפך למקום של קידוש שם שמים, כאשר אלו ש"מסרבים מדים" ורוצים להישאר עם הלבוש החרדי המלא, כאלו שלא מציינים לכללי הכלא ורוצים מקום שקט ללא מפקדות או טלוויזיה - נמצאים הם.

האסיר שעליו שמרתי היה הצדיק ר' אריה מרדכי רבינוביץ', שנאסר בהפגנות הישוב הישן ביהוד, ובחר לשהות באגף. הוא היה צדיק אמיתי, שלכלא לא הייתה עליו שום שליטה. אני הייתי השומר שלו, ולמעשה ה"משב"ק" שלו. יחד למדנו בחברותא גמרא ו"משנה ברורה". בדרכים מגוונות הייתי מכניס לו ספרים. אני זוכר את הימים האלו כמושא לגעגועים. הוא היה עבורי סמל ומופת ליהדות אמיתית וגאה, ליהודי שכל כולו אמונה ויראת שמים. איני יכול לתאר איזו עוצמה יהודית קיבלתי ממנו.

הוא היה להבת יהדות בוערת בתוך הכלא. המפקדות לא העזו להתקרב אליו. ברגע שמפקדת התקרבה, הוא היה מרים את קולו בצעקה רמה "שיקצעו!" והמפקדת מיד נמלטה... שום דבר לא הפחיד אותו.

אחרי כמה ימים במחיצתו של הצדיק, החלטתי שגם אני רוצה להיכנס ל'אגף'. מדוע עלי להתמודד בפלוגה עם כל הניסיונות הקשים, עם שמירת העיניים, עם המסדרים, המפקדות, הטלויזיות והאווירה?! אמנם ברוך השם אני חזק ועומד על שלי, אבל למה לי כל זה אם אפשר לזכות לשקט ופרטיות באגף - בתמורה לוותר על כמה הטבות צדדיות!?

למעשה, אני הייתי יושב ולומד בבית הכנסת רוב היום. אמנם במהלך היום התאים פתוחים, אך אסור לצאת מהם בלי אישור. הייתי מראה את בקבוק המים שלי, ומבקש לצאת מהתא למלא אותו במים. "עלי הדרך" נכנסתי לבית המדרש והתיישבתי ללמוד. המפקדים איבדו עשתונות וצווחו. אבל למעשה, אין להם אפשרות חוקית למנוע ממך לבקש שוב למלא את הבקבוק במים, ועד שמצאו אותי, הרווחתי עוד שעת לימוד...

לפחות חמישה עשר אסירים התחילו לשמור שבת

מבחינת תנאים גשמיים, הקושי לא היה משמעותי. החילונים היו בהלם, אבל אנחנו הרי רגילים לאוכל פשוט של פנימיית ישיבה, עם מזון פשוט. לא היה יותר גרוע מזה...

פגשנו בכלא המון עריקים ששירתו בצבא ובשלב מסוים נמאס להם מהדיכוי הצבאי. הצבא הורס אותם מבחינה אנושית, ויש כאלו שמרגישים שזה לא מתאים להם - ושווה להם לשבת בכלא כדי לא להיות שם. היה אחד שאמא שלו לא עמדה במתח שהבן שלה לוחם בעזה, והוא העדיף לשבת בכלא, שם לכל הפחות אין לו סכנת חיים. היה אחד שלחם בעזה, ותוך כדי לחימה היה נדמה לו שראה מחבל. הוא ירה באוויר - ושלחו אותו ל-15 יום בכלא. האסירים האלו היו שבורים; הצבא, שהיה האליל שלהם, התרסק מול עיניהם והפך לאויב האישי

האש של רבי אריה חיימה גם אותי, והוא הכניס בי עוצמה שלא הכרתי.

יחד היינו צועקים "נמות ולא נתגייס!" בצעקה שהדהדה בכל רחבי הכלא, והמפקדים לא ידעו מה לעשות איתנו.

שלהם. הם לא ידעו איך ממשיכים הלאה בחיים.

המפגש איתנו, בחורים חרדים ששמחים בעבודת ה' וקשורים לריבוננו של עולם - עשה בהם מהפך. ריחמתי עליהם ודיברתי איתם הרבה דיבורי חיזוק. עשינו שם ממש מהפיכה רוחנית. לפחות חמישה עשר אסירים התחילו לשמור שבת בזכותנו! ממש ראו את הכמיהה שלהם לרוחניות. הם גם מאד כיבדו אותנו. כל פעם היו מסבירים למפקדות שאני "שומר עיניים" ואסור לי להסתכל עליהן... אפילו אסיר ערבי שהיה שם, ידע כבר מה זה "שמירת עיניים"...

שימשתי את הצדיק

לאחר כמה ימים בכלא, האסירים מקבלים מטלות כמו שמירה וכדו'. אני זכיתי בתפקיד חשוב במיוחד, ונבחרתי להיות שומר בתאי הבידוד, המכונים "אגף". רשמית, מיועד האגף לאסירים מסוכנים, כאלו שמסוכן לבוא איתם במגע, או

ה'.

ברוך השם זכיתי להיכנס לאגף. שוב פגשתי את רבי אריה. היינו משוחחים יחד מבעד לקירות. כמובן היו צעקות של מפקדים, אבל כבר היתה לי הרגשה שזהו, מה כבר אפשר לאיים עלינו?! האש של רבי אריה חיממה גם אותי, והוא הכניס בי עוצמה שלא הכרתי. יחד היינו צועקים "נמות ולא נתגייס!", בצעקה שהדהדה בכל רחבי הכלא, והמפקדים לא ידעו מה לעשות איתנו. לא היה להם שום מענה למול העוצמה הזו.

הגיע חג הסוכות, ואנחנו עדיין בין כתלי הכלא. לפי הוראות רבנות הכלא, ניתנו לאסירים עשרים דקות לאכול בסוכה. הביאו אותי עם ר' אריה, והוא סימן לי שלא להזדרז... הוא רוצה להרוויח עוד קצת מצוות ישיבה בסוכה. לעסנו את האוכל לאט ובכוונה מרובה. המפקדים זעמו, ניסו לזרז אותנו - ואנחנו כלא שומעים. אחרי שנגמר האוכל, הגיע הזמן לברכת המזון. האמינו לי, כזו ברכת המזון לא בירכתי מימי. כל מילה בנפרד עם כוונות עצומות. כך התארכו עשרים הדקות המוקצבות לנו, ללמעלה ששעה שלמה שזכינו לשבת בסוכה.

לחופשי

הגיע יום השחרור. הם רצו 'להעיף' אותי מהכלא מיד בבוקר - כהרגלם עם אסירים חרדים. הם מעדיפים כך, כדי למנוע את החגיגות בחוץ. אבל אני לא מיהרתי לשום מקום, ראשית התפללנו בניחותא, ורק אז עזבנו את ה"מלון". בחוץ חיכו לנו בני המשפחה והרבה חברים מירושלים, והייתה קבלת פנים מלאת שמחה וגאווה יהודית, כיאה וכיאות לתקופת המאסר שלימדה אותי מהי גאווה יהודית.

זכיתי להגיע לבידוד

ברגע שהבעתי את רצוני לעבור לאגף, נאחזו כל המפקדים בלחץ. לאחר שהודעתי שאני לא יורד לחדר האוכל ורוצה לעבור לאגף, הגיע המפקד, ולאחריו מפקד יותר גבוה, ועוד יותר, עד שהגיע המב"ס בעצמו - מפקד בסיס, שהוא הדרג הבכיר ביותר בכלא (שמכל מילה שלו המפקדים בשטח כמעט נופלים אפיים ארצה...). והנה, כל ה"גדולים" האלה מנהלים איתי שיחות וממש מתחננים אלי לוותר על הרעיון ולא ללכת לאגף. ראיתי איך הדבר הזה מפחיד אותם, ממש 'עולה להם בחיים'. ברור, זה הרי מפוגג להם את כל התדמית המפחידה, כשהאיום הגדול ביותר שלהם הופך להיות היעד הנחשק של עובדי

חובנות נמבט לאחור

למדתי מה זו גאווה יהודית

בכלא אתה מרגיש כמה עמוקה היהדות שלך. למדתי בכלא המון תורה, התחזקתי ביראת שמים. גם ההפגנות שנערכו למעני חיזקו אותי מאד. אם היום הייתי נאסר - הייתי בוחר מלכתחילה ללכת לאגף. התנאים לא נוראים כפי שמציירים. ואם יש לך גמרא עם כל המפרשים - אתה לגמרי 'מסודר' שם...

הבה"ח שמריהו גריינמן נ"י

לכלא נכנסתי כמו רבים אחרים. הייתי בשדה התעופה, וכשגילו את היותי עריק, הזמינו משטרה צבאית. לא הייתי מאד מבוהל, שכן התכוננתי נפשית לכך שזה יכול לקרות. באותו רגע אמרתי לעצמי: "מה הכי גרוע שכבר יוכלו לעשות לי? נעבור את זה..." השיחה עם עורך הדין שסיפקו לי ארגוני הסיוע, אף היא הפיגה את חששותי.

איך אעבור את המאסר - זו הבחירה שלי!

היה זה יום חמישי בלילה. כשהגיעה המשטרה הצבאית, הועברתי למעצר בתל השומר, שם שהיתי עד הבוקר, וביום שישי בבוקר הועברתי לכלא 10. בכלא הועמדתי למשפט בפני קצין צבאי, שבחסדי שמים גזר עלי 10 ימי מאסר בלבד, ועוד 10 ימים על תנאי.

אמרתי לעצמי: זה שאני הולך לכלא זו עובדה, שאין לי איך לשנות אותה. מה שתלוי בי זה איך אעבור את המאסר; האם בדיכאון ובחוסר אונים, או בגישה חיובית של קידוש שם ד'. ואכן זכיתי, ובמבט לאחור אני יכול לומר שבחסדי שמים היה לי שם חיזוק גדול.

כשהתקבלתי, נכנסתי לפלוגה ג', שזו פלוגת המתקבלים. בנוסף למתקבלים, נמצאים שם אסירים קשים יותר. בפלוגה זו גם הכללים נוקשים יותר, ולא נותנים לצאת מהחדר.

לעומת זאת פלוגה א' וב' הן קלות יותר, כשהשיבוץ הוא לפי רמות. למשל: משתמט שנשפט ל-20-10 יום, או חייל שנשפט על דברים קטנים, נמצא בא'. בב' נמצאים אלו שיושבים בכלא על עניינים משמעותיים יותר, ואילו בג' כאמור, ישנם המקרים הקשים. בנוסף, קיים ה'אגף', ששם נמצאים אלו שצריכים שמירה שלא יפגעו בעצמם חלילה, וכן אלו שמסיבות עקרוניות בוחרים להיות שם.

שבת מאחורי הסורגים

בדרך כלל, נערך לאסיר מיון לאחר 24 שעות מבואו לכלא, כך שהוא נמצא בפלוגת המתקבלים יום אחד בלבד; אבל אנחנו הגענו ביום שישי, ורק ביום ראשון בערב עשו לנו את המיונים. כך שהיינו בפלוגה ג' שלושה ימים, תחת יום אחד בדרך כלל. הימים האלו, יזכר, כללו גם את יום השבת...

האווירה בשבת הראשונה היתה קשה עבורנו מאד, בפרט שהיה זה רק ביום השני לבואנו, עוד לפני שהתחלנו בכלל 'למצוא את עצמנו'. סעודות שבת כהגדרתן הרגילה - לא היו שם כלל... אמנם הביאו לנו מיץ ענבים לקידוש ושתי חלות 'להמוציא' - אבל חוץ מזה לא היה כלום. בשבת בבוקר אכלתי לחם עם גבינה וביצה קשה... לא צ'ולנט, לא אוכל של שבת - כאילו יום רגיל. בחדר האוכל לא מרשים לשיר, כך שזמירות שבת גם כן לא היו לנו.

בנוסף לקושי עם הסעודות, היה מעיק מאד שכולם סביבנו עושים שבתם חול: מעשנים, משוחחים בטלפון וכו'. בליל שבת אולי עוד היה אפשר להרגיש במשהו מן המשהו הרגשה של שבת, ואילו ביום - גם זה לא.

הנס שלנו היה שהיינו בפלוגה הזו שישה בחורי ישיבה - שלושה שנעצרו בנתב"ג, שניים שנעצרו בלשכת הגיוס כשניסו לעשות פטור, ועוד אחד. היינו יחד ברצון לחזק ולהתחזק. מאחר ולא הרשו לנו כאמור לשיר זמירות שבת בחדר האוכל, שרנו זמירות בחדר. שרנו יחד "קה ריבון", "מנוחה ושמחה" ו"קה אכסוף". השחות בצוותא הקלה עלינו את הקושי. אך עדיין, השבת הזו הייתה קשה. בשבת השנייה כבר היינו "בעניינים". אמנם אוכל לא היה עדיין "ברבורים" ושליו ודגים, ובשבת בבוקר נשארתי רעב, אבל ההרגשה הייתה יותר נוחה.

עדות מ"תא בחורי הישיבות" בכלא

שמריהו גריינמן

סטטוס: בחור

עיר מגורים: ירושלים

ישיבה: עטרת שלמה-

סורוצקין (ראשל"צ)

שהות בכלא:

10 יום בפלוגות

לחוד - וניחוד

ביום ראשון בערב העבירו אותנו לפלוגה א'. היינו חמישה (לאחר שאחד השתחרר), אבל פיזרו אותנו, ושובצנו כל אחד בחדר אחר. הם עושים זאת בכוונה, כי הם לא מעוניינים שבחורי ישיבות יהיו ביחד, מחשש שנפתח להם ישיבה...

כמה עסקנים מסורים הפעילו קשרים כדי שנוכל להיות יחד בחדר אחד. לאחר שהתוודעתי למאמצייהם, החלטתי לתרום את חלקי לעניין... ביקשתי לפגוש את המב"ס - מפקד הבסיס, שהוא בעל הדרגה הבכירה בכלא. אמרתי שאני מגיע לדבר בשם כל האסירים החרדים. "אנחנו בחורי ישיבות", אמרתי, "אנחנו אנשים צדיקים, ובחדרי הכלא יש טלוויזיה, שהתכנים שם ממש חמורים מבחינתנו. בעיה חמורה עוד יותר היא, שאנחנו נמצאים עם חילונים בחדר, עם ערבים. אני בחור ישיבה", ניסיתי להסביר, "גדלתי בבית חרדי, וכל השפה והדיבור שלהם לא מתאימים לי". במשך כחצי שעה דיברתי והסברתי עד כמה אנחנו מאטמוספירה אחרת ופשוט לא יכולים להיות ביחד עם כולם.

בחסד ד', באותו לילה כשעשו את הספירה האחרונה לפני השינה - הקריאו את שמותינו ובישרו לנו שאנחנו עוברים להיות בתא אחד. זה היה התא של בחורי הישיבות, שכינו אותו בכלא "התא של הדתיים". עובדת היותנו ביחד סייעה לנו להיות חזקים יותר.

מעתה ואילך, יכולנו לבקש מה שרצינו. הגעתי לסמ"פ (סגן מפקד) ודרשתי שלא תהיה טלוויזיה בחדר. ניתקנו את הטלוויזיה ואף את הראוטר שהיה בחדר. התחלנו לנשום, כפשוטו, אוויר צלול ונקי שמתאים לאורח חיינו.

המטה שאיים על המפקדים

לא כולם יכלו לסבול את העובדה שיש לנו טריטוריה משלנו. היו שכעסו על כך וניסו בכל כוחם לחבל במציאות הזו. אבל אז נקט אחד הבחורים בצעד משמעותי - שלאחריו איש לא העז לערער על כך יותר.

ישנה אפשרות להתלונן על כל איש צוות בכלא באמצעות נוהל רשמי שנקרא 'הגשת קבילה'. אפשר להגיש זאת גם בלי לדעת פרטים אישיים על בעל התפקיד, אלא להגיש כנגד מי שהיה ממונה על תפקיד פלוני ביום זה וזה בשעה זו וזו; אבל יש גם אפשרות ליצור הרתעה עוד לפני ההגשה בפועל, וזאת על ידי שמבקשים מאיש הצוות את המספר האישי

שלו, ומדווחים לו לשם מה מבקשים זאת. על פי חוק, איש הצוות מחויב לתת את פרטיו לאסיר שמבקש אותם. הגשת הקבילה מלחיצה את הצוות מאד. הם מעדיפים לפתור את העניין בדרכים דיפלומטיות, בבקשת סליחה וביישור ההדורים - ובלבד למנוע את ההגשה.

על פי חוק, איש הצוות מחויב לתת את פרטיו לאסיר שמבקש אותם. הגשת הקבילה מלחיצה את הצוות מאד. הם מעדיפים לפתור את העניין בדרכים דיפלומטיות, בבקשת סליחה וביישור ההדורים - ובלבד למנוע את ההגשה.

הייתה מפקדת שכל הזמן הערימה עלינו קשיים. אחד מחברי דרש את מספרה האישי, ואותה מפקדת החלה מיד להתנצל ולהסביר שהיא מכבדת בחורי ישיבות וכו' וכו'. מאז כל היחס אלינו השתנה, הם החלו לפחד מאיתנו ונענו לבקשותינו ביתר קלות.

השגרה בכלא

מלבד עצם השהות ביחד, היתה לנו סיעתא דשמיא מיוחדת גם במיקום בו היינו. בגלל שארגנו לנו חדר נפרד, שיכנו אותנו בקומה העליונה, שזו קומה של אלו שנמצאים יותר זמן ועושים עבודות שירות, למשל עובדים במטבח הראשי, תורני פלוגה שהם האחראים על הכלא וכו'. משכך, לא נועלים אותם בתא במשך היום, אלא רק בלילה. על אף שלא היינו תורנים - בגלל היותנו חדשים - השאירו את התא שלנו פתוח במשך כל היום. יכולנו לצאת להסתובב בכלא כרצוננו.

בשל התנאים הנוחים, יכולנו להיות פרקי זמן ארוכים בבית הכנסת. ישבנו ולמדנו או קראנו פרקי תהילים. בזמן שנדרשנו להיות בחדר, חיזקנו זה את זה.

נושא האוכל היה מורכב עבורי מאד. האוכל שם כולו 'רבנות', ואנחנו כמובן לא אוכלים רבנות. על פי חוק, מי שמבקש אוכל בכשרות בד"ץ 'העדה החרדית', חייבים לספק לו זאת. אך האוכל לא היה אלא חמגשיות קפואות שבושלו לפני עידן ועידנים, והיינו אמורים לחממן במיקרוגל. התוצאה לא הייתה אכילה במיוחד. מעבר לחמגשיות הבלתי מרנינות, היינו פחות או יותר על לחם, חסה וכרוב. כך שאומנם, למרות התנאים היחסית מצוינים שהיו לנו יחד, נושא האוכל היה משהו מן המשהו של "מסירות נפש".

לקראת השבת השניה, היינו אמורים לבצע תפקיד בכלא, כמו שמירות וכדו'. בשום אופן לא רצינו לעסוק בזה בשבת, אבל היה צריך להיפטר מהם בחכמה, שכן על כל דרישה שלנו הם יכולים לומר שהם פועלים על פי הנחיות הרבנות הצבאית. מה עשיתי? ניגשתי לאחד מן המפקדים, כזה שאפילו "בור ועם הארץ" אי אפשר לקרוא לו, חילוני גמור. עטיתי ארשת חמורה ונשאתי את דברי: "תקשיב, יכול להיות שהרבנות נתנה לכם כללים מה מותר ומה אסור. אבל אני חרדי, סופר-חרדי. אני מקפיד גם על 'שבות דשבות' וגם על 'גוד אחית', ובשבת אני לא יכול לעשות שום דבר מהפעולות שדורשים בכלא".

המפקד נמלא יראת כבוד מול המושגים הסתומים והבלתי מובנים, ופטר אותנו מהכל, שהרי אנחנו מקפידים על "שבות דשבות"...

ודאי אתם נזכרים כעת בסיפור הידוע על הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, שכאשר אישה רצתה להתיישב במושב הפנוי לצידו באוטובוס, פנה ואמר: "רק רציני ליידע שיש לי כרוספדין". והאישה, שחשבה שמדובר במחלה מדבקת כלשהי, זינקה בהלה ממקומה... (כרוספדין אינו אלא "ציצית" בארמית). זו הדרך לעבוד איתם, עם מינימום כניסה לעימותים.

חובנות במנט לאחור

אני זוכה לקדש שם שמים!

מה שחזק אותי בכלא הוא הידיעה שאינני ככל האסירים, שיושבים בכלא משום שעברו על חוקי הצבא וכדו', והם מרצים את עונשם. אני יושב בכלא בשליחות לקדש שם שמים!

ויותר מכך, היינו מחזקים זה את זה ביושבנו בתא בני הישיבות, כי אף אחד אינו מכוון נגדנו אישית. המערכה הזו מכוונת נגד התורה הקדושה - ואנו בישיבתנו בכלא מנצחים את הסטרא אחרא ומכריעים את המערכה לצד הקדושה.

כשמבינים זאת, כל המציאות בכלא - דיבורי המפקדים וצעקותיהם, הערמת הקשיים מצד צוות הכלא - כל אלו מקבלים ממד אחר. אתה נמצא מעל זה. אף אחד לא משפיל אותך, כי הנושא כאן הוא לא אתה הבחור הפרטי, אלא מלחמת הקדושה בטומאה, ולכל יום של הימצאותך בכלא יש משמעות אדירה. כשזוכים לחוש כך, זה מאיר את הכל.

המאטר שהרעיד את אמות הטיפים

החוק שהטעיר את יהודי וורשה לפני כ-180 שנה * מי היו המושכים בחוטים מאחורי הקלעים? * על מה נגררו יהודים חסידיים בחוצות קריה כשהם מובלים אל חוככי הכלא? * איזה מעצר זעזע את העיר כולה וכיצד הוא הסתיים? * ובסופו של דבר - מי הביס את מי? * סיפור מאבקו הקדוש של בעל החידושי הרי"ם זיע"א כנגד 'חוק הלבוש' שנחקק בשעתו, בו ראה עקירת הדת

וורשה, שנות הת"ר.

במערכת הלחצים הפוליטית של סערות התקופה, יהודים לא היו רק מיעוט נרדף שיש לשנוא. רוחות ההשכלה שנשבו בעולם, הובילו לחשיבה חדשה: הבה נהפוך את היהודים לחלק מאיתנו. המשכילים מיהרו ללבות גישה זו, מתוך מחשבה מוטעית שכך תיחלש שנאת הגויים, ומתוך רצון כמוס לפרוק עול בעצמם.

גזירות על הדת ועל אורח החיים המסורתי ניתנו על ראשי היהודים, והיה עליהם לעמוד על נפשם כדי להיוותר עם לבדד אשר בגויים לא יתחשב.

החינוך היהודי עמד בפני מתקפה קשה, ושתדלנויות רבות נערכו כדי לאפשר את עצמאות החינוך המסורתי. אלא שביום מן הימים התוודעו יהודי פולין לגזירה חדשה, שזממה

לפגוע בצביונם היהודי, ושמה נקרא: גזירת הלבוש.

על היהודים נגזר להסיר את פאותיהם, לגלח את זקנם וללבוש לבוש אירופאי אופנתי. אף הנשים נכללו בגזירה זו ונקבע "תקנון לבוש" מודרני שיפיל את החומות בינם לבין האוכלוסייה הכללית.

בעל החידושי הרי"ם ניצב כחומה בצורה למול גזירות השלטון, כשלצידו גדולי ישראל נוספים, כמו רבי יצחק מוורקי, רבי אברהם מטשכנוב ועוד.

השלטונות, בנוקשות רוסית

עד מהרה פקעה סבלנותם והם החלו לדבר בשפה המוכרת להם יותר, שפת הכפייה. על אף שבאופן רשמי היו הרבנים פטורים מגזירת הלבוש, קיבל החידושי הרי"ם איום מפורש כי יגזרו את זקנו ואת פאותיו. משהתוצאות ה"רצויות" לא הגיעו, הוציא המושל הרוסי צו מעצר על בעל החידושי הרי"ם.

בחודש אדר תרי"א, הובל בעל החידושי הרי"ם תחת משמר כבד של שוטרים חמושים אל בניין המשטרה של מועצת העיר וורשה.

יהדות ורשה הייתה כמרקחה. המוני יהודים הגיעו באופן מיידי למקום המאסר. ההפגנה הספונטנית לוותה בכיות סוערות שהדהדו בחלל.

רושמו של המעצר עשה לו כנפיים גם בקרב חוגי הגויים, ואפילו הם התקוממו כנגד התנהגותו הברוטאלית של המושל

הרוסי. במסדרונות הממשל החלו לחוש אי שקט לנוכח ההתפתחויות, כשהם חוששים ממעגלי השפעה נוספים: האוכלוסייה הפולנית, הממורמרת על השלטון בלאו הכי - עלולה לנצל את ההתקוממות היהודית לצורך מהפכה משלה, ולהשתמש בה כגפרור שיצית התלקחות עממית.

בצעד של התקפלות, החליטו השלטונות לשחרר את רבם של היהודים ממאסרו. רגשי גיל והודיה חדרו ללבבות לשמע הבשורה, אולם לצידם עדיין קיננה דאגה עמוקה: על אף שחרור החידושי הרי"ם, הרי

טיפוסית, פעלו בדרכים קשות לאכוף את החוק. וכך נראו ברחובות וורשה מחזות נוראים: יהודים חרדים נתפסו בכוח הזרוע, וזקנם נגזז בעל כורחם. במקרים רבים היו אף תולשים את זקנם ופאותיהם בידיהם, באכזריות איומה. יהודים חסידיים נגררו ברחוב כאחרוני הפושעים בדרך לבית הכלא

נטל ידיו לקראת כנילתו באזיקים

עקב עלילה ומלשינות, יצא על הרה"ק מרוז'ין צו מעצר ע"י השלטונות. היום בו הגיעו לאוסרו היה ערב שבת קודש, וכאשר חזר הרה"ק מן המקווה לטבול לכבוד שבת - ראה את השוטרים מחוץ לביתו. הוא נותר בחוץ, וביקש שיביאו לו מן הבית כוס מים. במים אלו נטל הרה"ק את ידיו, ורק לאחר מכן הושיט אותן לשוטרים, שיכבלוהו באזיקים.

כאשר הקיפוהו בני משפחתו ומקורביו להיפרד הימנו, הרגיעם ואמר אליהם: "וכי טוב אני מראש משפחתנו, דוד המלך, שסבל רדיפות ממלכים ומשרים?" (שכן התייחס גזע בית רוז'ין למלכות בית דוד)

בשל אי ציותם לחוק החדש.

המחזות הקשים עוררו סערה עזה, עד שאפילו ברשויות השלטון הבינו כי למול העמדה היצוקה של היהדות הנאמנה - נועדה תוכניתם להיכשל.

משפתי הפעולה היהודיים יעצו להם "עזבו את מליון היהודים, והתמקדו ברבנים שלהם" בראש המאבק, כאמור, עמד בעל החידושי הרי"ם. פקידים בכירים פנו אליו והסבירו לו כמה מוטל על כף המאזניים, וכי גזירה זו היא "הרע במיעוטו"... אך הוא דחה את דבריהם על הסף באומרו כי זוהי גזירה נגד הדת היהודית ולא יתן לכך את ידו.

שהחוק נותר על כנו במלוא תוקפו.

החידושי הרי"ם לא נח ולא שקט, וגם לאחר צאתו ממאסר המשיך לעמוד בראש המערכה. אולם ביודעו שהשלטונות שמים את עינם עליו, נאלץ הוא להיעלם ממבטם הבולש. את שם משפחתו החליף אז מרוטנבורג ל'אלתר', ותחת מקום מגוריו הסתתר בכתובת חשאית בוורשה.

אך עדיין, הפחד מהמלשינים היה מוחשי. בכל עת יכולים הללו להיוודע למקום מחבואו ולמסרו לידי השלטונות. משום כך עזב בחשאי את וורשה, ושם פעמיו לעיירה קטנה השוכנת לא הרחק מן העיר הגדולה. משם היתה מצודתו פרושה, כשהוא ממשיך לנהל את המאבק הקדוש.

עסקנים ואישים שונים מקרב חוגי החסידים אף הם לא נחו ולא שקטו, כשהם משתמשים בכל האמצעים של יעקב אבינו. במקביל, התסיסה ברחוב הוורשאי המשיכה, והמהומות היו בו ללחם חוק. עד כדי כך הגיעו הדברים, שאפילו העיתונות הפולנית מתחה ביקורת על התנהלותה הברוטאלית של המשטרה, בתלישת זקנים ובגרירת יהודים לבתי כלא.

לאור המאורעות, החלה לחלחל ההבנה בקרב המפוקחים שבין המשכילים, כי הרחיקו לכת בשאיפתם לכפות בכוח הזרוע את הרפורמה שלהם.

כך, בקול דממה דקה גוועה גזירת הלבוש. יומיים לפני חג הפסח בוטל החוק וליהודים הייתה אורה.

החידושי הרי"ם שב לוורשה, וחג הפסח של אותה שנה נחוג בשמחה ובהודיה שעלו על גדותיהם, על הניסים שעשה הקל לאבותינו ולנו. משמעות מיוחדת קיבלו מילות ההגדה בליל התקדש החג, מילים שליוו את עמנו בכל תקופות גלותו, וגם כעת זכו יהודי וורשה לחזות בהם עין בעין:

"שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו... והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

(ע"פ "דגלנו" - גיליון שנ"ב)

הלך בשמחה, כמו בשעת הולכת בתו לחופה

סיפר כ"ק האדמו"ר בעל ה"בית אברהם" ז"ל מסלונים: אמרו על הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ' ז"ל, כי כשהוליכו אותו אל בית הכלא אסור בכבלי ברזל עקב מלשינות - היה הולך בשמחה כל כך - כמו בשעה שהולך את בתו לחופה! ('תורת אבות')

אבא נחום מיקלר

סטטוס: אברך
עיר מגורים:
מודיעין עילית
שהות בכלא:
14 יום בפלוגה א'

הר"ר נחום מיקלר שליט"א ממודיעין עילית, מספר על הכלא בסגנון ענייני ופרקטי. באותה מעשיות, הוא מצא זרכים להסתדר היטב בכלא, להימנע מסיבוכים ולהשיג כל מה שאפשרו כדי להפוך את תקופת המאסר לחוויה פשוטה ואפילו נעימה. את הריאיון הוא מקדיש כדי לשתף אתכם בחובנות מחכימות.

"נתחיל עם המשפט עצמו?" מציע ר' נחום. "שם אין הרבה מה 'לשחק'. השופטים נוקשים, ולא כל כך משנה מה תגיד ומה לא, בסוף שולחים אותך לכמה שבועות בכלא. לא יעזור כלום, תתחנף, תצעק, תגיד שאתה כן רוצה להתגייס, או לא רוצה להתגייס, תגיד מה שאתה רוצה - זה לא מענין אותם, הם שולחים אותך לכלא כמו כולם.

מה שכן, בכלא עצמו יש הרבה דרכים איך להסתדר; אלא שאורך זמן 'ללמוד את השפה' ולהתמצא בעולם המוזר של הכלא. בשבוע הראשון אתה עוד לא קולט מה קורה כאן, ועד שאתה נעשה מיומן - כבר נגמר המעצר. אז אנסה לשתף מניסיוני ולקצר הליכים בשביל הבאים אחרי - כמובן בתקווה שלא יהיו כאלו."

להתעקש ועדיף לוותר.

חכמת האסירים

מעבר לעצות של העורך דין, כדאי להיעזר ב'חכמת האסירים'.

יש בכלא אסירים ותיקים שנמצאים שם הרבה זמן. בדרך כלל אלו חיילים שעברו על החוק בצורה חמורה, ונשלחו לחצי שנה או שנה מאסר. האסירים האלו מכירים את כללי הכלא לפרטי פרטים. הם כבר ניסו הכל, וגם קיבלו "תורה" מהאסירים הוותיקים שקדמו להם... באווירת הכלא, יש תחושה של "אחוות אסירים" מול צוות המפקדים, והם יושבו לעזור לך. כדאי מאד להתייעץ איתם אם אתה רוצה לבקש משהו. יש בקשות מסוימות שעשויות להחשיד, ויש לעומת זאת בקשות שיכולות להרגיז את המפקד

שהצפת וקיבלת אישור מהמפקד (שזה תלוי בדרך כלל בכך שלא 'עצבנת' אותו בדיוק אתמול, אם כי גם עם זה אפשר להסתדר).

בכלא עצמו יש הרבה זרכים איך להסתדר. אלא שלוקח זמן ללמוד את השפה ולהתמצא בעולם המוזר של הכלא. בשבוע הראשון אחת עוד לא קולט מה קורה כאן, ועד שאתה נעשה מיומן - כבר נגמר המעצר.

כידוע, אפשר לשוחח עם העו"ד בטלפון ללא הגבלה, וזו זכות בסיסית שאי אפשר לשלול אותה (גם אם "מאד" הרגזת את המפקד). העורך דין שלך כבר יעדכן אותך בהרחבה מה זכויותיך, מה אתה יכול לדרוש ואיך, וגם - על מה לא כדאי

עצות מבעל הניסיון

כך תעמוד על זכויותיך

אחד מ"עקרונות היסוד" של חיי הכלא, הוא מילה מגוחכת למדי שחשוב שתכירו: "להציף". כל צורך שהוא - דתי, מנטלי ואפילו הומניטרי - צריך "להציף". כלומר, להפנות את תשומת הלב של המפקד. או במילים פשוטות "ביקשת - קיבלת". במה שלא "הוצף" - אין שום סיבה שיבואו לקראתך. אורך זמן לקלוט את זה, שגם אם יש צורך זועק לשמים - אם לא "תציף" לא תקבל. כשלומדים את השיטה, אפשר "להציף" את המפקדים עד צוואר. כי על פי חוק הם חייבים לספק לאסיר הרבה מאד דברים, ואם הוא "מצִיף" - אין להם דרך לסרב.

מסיבה זו, חשוב ללמוד את הזכויות שלך בכלא. באופן כללי, כל דבר נורמלי ומתבקש אפשר לקבל, בתנאי כמובן

נכל שיש יותר חרדים, הנלא הופך להיות מקום יותר נעים, נהיית שם אווירה חברתית וחמה, שמחה וששון ממש. זה פרדוקס שאין להם דרך לפתור אותו: נכל שעוצרים יותר חרדים, הנלא נהיה פחות "נלא"...

עד השמים - אבל הוא חייב למלא אותן. יש גם אינספור טריקים ושטיקים שאתה לא מעלה בדעתך בכלל, שמאפשרים להסתדר בכלא בצורה הכי טובה ונוחה. תן להם להחכים אותך, שכן עד שאתה בעצמך תלמד את המערכת כבר תשתחרר, וחבל שלא תנצל את כל האפשרויות. אם מנצלים את כל האפשרויות, אפשר להסתדר בקלות ובצורה די נוחה.

אם כבר דיברנו על תמיכת אסירים, הרי שכיום בדרך כלל יש די הרבה חרדים בכלא, וזה יוצר למפקדים כאב ראש אדיר. בעיקרון, הכלא הוא מקום מנוכר, מדכא ומשפיל - אבל על החרדים הם אף פעם לא מצליחים, במיוחד כשהם באים כקבוצה. ככל שיש יותר חרדים - הכלא הופך להיות מקום יותר נעים, נהיית שם אווירה חברתית וחמה, שמחה וששון ממש. זה פרדוקס שאין להם דרך לפתור אותו: ככל שעוצרים יותר חרדים - הכלא נהיה פחות "נלא"...

גם הדתיים והמסורתיים שבכלא הם ידידותיים ומוכנים לעזור, ולרוב גם החילונים מכבדים ומתייחסים יפה, למעט כמה שמאלנים בודדים.

מקום "לא נעים"

מבחינת עונשים, אין מה לפחד. ברגע שהם לא מצליחים לגרום לך להרגיש מושפל, אין להם שום נשק ממשי נגדך. העונש הכי "חמור" בפלוגות זה אזיקים על הידיים לחצי שעה. וגם זה אולי פעם או פעמיים. לא יכול להיות גרוע יותר, הא?

האיום הכי "נורא" זה להישלח לאגף הבידוד, אלא מה, שבעבור חרדים זהו ממש אגף נחשק. מי ש'סירב מדים' ונכנס לשם מיד - נהנה משלוות הנפש, ללא מסדרים והפרעות. אבל מי שנמצא

בפלוגה, הרבה יותר קשה לעבור לאגף. אם כך, מה עוד הם יכולים לאיים עלינו? בעצם, כלום. כלומר, כל הכלא הנורא והמפחיד הזה הוא... כלום.

אחד הדברים הפחות נעימים שאין מה לעשות איתם, זה המסדר. זה מעמד שכל מטרתו להשפיל. מלבד אלו שנמצאים באגף הבידוד, כולם חייבים להתייבב למסדר, ושם צריך לעשות תנועות ושטויות לפי גחמותיו של המפקד התורן: "עמוד דום", "עמוד נוח", "הצדע"..." זה כמעט יכול היה להיות מצחיק. אבל זה באמת לא נעים במיוחד. הגישה שלי הייתה להוריד את הראש ולעבור את הגל, בלי לייחס לזה חשיבות מיוחדת. אבל כבר נתקלתי באסירים שהחזיקו ספר ומלמלו מתוכו, כל אחד וצורת ההתמודדות שמתאימה לו.

גם בחירת הפלוגה אינה נתונה להשפעת האסיר. הוא יכול לבחור ללכת לאגף, אבל אם לא עשה זאת - הוא משובץ בפלוגה באופן שרירותי בלי אפשרות לשנות. אני הייתי בפלוגה א'. זו פלוגה קלה יותר, שבה אפשר להסתובב בחוץ, אבל חייבים לעשות עבודות שירות. לי רצו להציע עבודה במטבח שנחשבת לעבודה "טובה", כזו שמציעים רק לאסירים וותיקים, אבל אני סירבתי. המטבח הוא מקום מלוכלך בצורה נוראית, ולא רק מהפן הגשמי... מגיעות לשם טבחיות מבחוץ, שמתרועעות עם כל מי שמסתובב ליד המטבח. העדפתי כמובן לוותר על התענוג המפוקפק.

טעם של שמחה יהודית

הגעתי יחד עם קבוצה של חרדים, וקיבלנו על עצמנו להתחזק יחד בשמירת העיניים. לכבודנו המציאו "תקן שמירת עיניים". תנסו להשתמש בזה, אולי זה עדיין בתוקף.

קרה לי משהו משעשע, כשיום אחד שוחחתי עם אסיר בדואי, ופתאום עוברת מפקדת וצועקת לי "הי, אתה לא שומר על העיניים!" היא חשבה ששמירת העיניים זה בגלל איזו טומאה, וכמובן שאסור להסתכל על גוי...

באופן כללי, התייחסתי לכלא כאל מקום מצחיק ומשעשע, סיפור טוב לספר לילדים עוד הרבה שנים. היינו שרים ורוקדים, אהבתי "להפעיל" את הציבור. פשוט התחלתי לשיר שירי "עמך", לשמוח ולשמוח. כולם שיתפו איתי פעולה בהתלהבות. האסירים שם "מגרדים את הקירות" משעמום, והנה הייתה להם תעסוקה נפלאה שאפשרה לטעום מעט שמחה יהודית.

בשבתות, כל מה שצריך זה לקחת יוזמה. יושבים יחד בחדר האוכל בשבת - תתחיל לשיר! כולם יצטרפו אליך. אם תחכה שמישהו אחר יתחיל, הסעודה תיראה כמו סעודה מפסקת... אבל אם רק תתחיל, כולם יהיו אחרך. וכמובן, אל תשכח "להציף" בפני המבל"ס שצריך לעשות זימון, לומר דבר תורה ולדרוש, ושבזמן שאתה דורש צריך לשרור שקט. אם תציף כל מה שצריך ואיך שצריך - תוכל לערוך שולחן שבת כדת וכדין.

מעולם לא יצא לי לומר סליחות בכזה רגש ולב טהור, עם המנגינות המיוחדות. לא היה אחד מבין האסירים בני עדות המזרח, שלא ידע לשורר את הסליחות בעל פה. הצטרפתי אליהם מדי ערב, וזו הייתה חוויה בלתי נשכחת.

חוויה מיוחדת שלי מהכלא היא הסליחות עם הספרדים. אני מגיע משיבות של ליטאות, כמובן שמעתי על הסליחות של חודש אלול אצל אחינו הספרדים, אבל מתי הזדמן לי לטעום מהן כמו שצריך? מעולם לא יצא לי לומר סליחות בכזה רגש ולב טהור, עם המנגינות המיוחדות. לא היה אחד מבין האסירים בני עדות המזרח, שלא ידע לשורר את הסליחות בעל פה. הצטרפתי אליהם מדי ערב, וזו הייתה חוויה בלתי נשכחת.

מאחל לכולם, שאף אחד לא יזדקק לעצות אלו, ונזכה לישועה ולגאולה שלמה במהרה.

חובנות במנט לאחור

לא לפחד כלל

אין מה להיבהל מהם. אפשר להישאר גם בכלא ביישוב הדעת, ואז לא נבהלים מהצווחות המטופשות שלהם. במבט נכון, הכלא הוא מקום משעשע עם כללים משונים, ותו לא. אמנם זה לא נעים, אבל אפשר להשאיר את הראש מעל המים, לעבור את זה, ולהרוויח חוויה מחשלת ומעניינת שהיא זכות אמיתית בחיים. ולסיום, אני רוצה לומר לכל אחד ואחד מאחי היקרים: דעו, אחרי שעוברים את זה - זו חוויה שאי אפשר לשכוח לעולם! זו גאווה ענקית. תוכל לספר לדורות, לילדים שלך, לנכדים שלך, שזכית לשבת בכלא למען התורה הקדושה. בודדים זוכים לזה היום. ואני כבר זכיתי!!

אתה חזק מהם!

יצחק חיים רבינו

סטטוס: בחור
עיר מגורים: רמת גן
ישיבה: רבינו חיים עוזר
(בני ברק)
שהות בכלא:
20 יום בפלוגות

אישון לילה. מהלומות על הדלת. כך נפתח הסיפור שטלטל אותנו לילה את רמת גן והסביבה. בשעה שתיים בלילה נקשו שוטרים על דלת משפחת רבינו, כדי לאסור את בנם יצחק. ההורים, שהבינו שמדובר בניסיון מעצר, עדכנו את מערכת "צבע שחור". התרעה הופעלה, ותוך זמן קצר נמלא הרחוב בהמוני מוחים.

לילה סוער עבר על העיר. מהומת שוטרים ומוחים, שירים וצופרים.

וכל הזמן הזה שהה הבחור יצחק רבינו בישיבתו, כשהוא ישן ברוגע ובשלווה ואינו מודע לכך שהמונים נלחמים למענו. שלושה שבועות אחר כך, בימי החנוכה, שב יצחק לביתו, כשהוא אינו מעלה בדעתו שהשוטרים תאבי הנקם אורבים לו.

חטיפה ברוטאלית

רשות הדיבור ליצחק:

הגעתי לביקור קצר בבית בנר שלישי של חנוכה, וכשעתיים לאחר ההדלקה התכוננתי לשוב לישיבה. באותה הזדמנות תכננתי "להקפיץ" את אחי הצעיר לישיבתו. נכנסתי לרכב והתכוננתי להתניע, ולפתע נפתחה דלת הרכב לצדי, ושלושה אזרחים פנו אלי: "יצחק, בוא איתנו הצידה. אנחנו צריכים לדבר איתך". לא רק אותי חינכו שלא מדברים עם

בבקשה".

ה"אזרחים" המוזרים לא נכנעו, והמשיכו לבקש ממני לבוא הצידה "רק לרגע", כשמצידי לא חשבתי להיענות. ואז, הם החליפו ביניהם מבטים, ואחד מהם שלח ידו לתוך כיסו והוציא משם כרטיס עליו היה רשום "משטרה צבאית".

בין רגע הסתיימה ההצגה. זרועות חסונות משכו אותי בכוח, והטיחו אותי אפיים ארצה, לבל אתנגד. בזרועות ברזל משכו אותי על הקרקע, כשתוך כדי המסע אני נחבל ונפצע. בחיפזון הכניסו אותי לרכב בחזות אזרחית וכבלו את ידי באזיקים.

אחי הצעיר הביט בכל זה בעיניים קרועות, והיה משוכנע שמדובר בחטיפה של ארגון פשע. אכן, על פי חוקי המדינה לא יעלה על הדעת להגיע בלבוש אזרחי ולפתוח את דלת הרכב הפרטי שלי. בשביל כל

זרים... ובכלל כל הצורה השתלטנית המזוהה הזו, שאנשים זרים פותחים בלי רשות את דלת הרכב, לא נשאה חן בעיני. "לא מכיר אתכם", עניתי קצרות, "תנו לי לנסוע".

ה"אזרחים" המוזרים לא נכנעו, והמשיכו לבקש ממני לבוא הצידה "רק לרגע", כשמצידי לא חשבתי להיענות. ואז, הם החליפו ביניהם מבטים, ואחד מהם שלח ידו לתוך כיסו והוציא משם כרטיס עליו היה רשום "משטרה צבאית".

"מה אכפת לך?" הפצירו בי, "אנחנו רוצים לשוחח איתך לרגע. אל תחשוש, הכל בסדר, לא באנו לעשות לך כלום". איכשהו, הצהרותיהם ותחנוניהם לא שכנעו אותי. הושטתי את ידי למוט ההילוכים והשבת בקור: "לא מכיר אתכם, תנו לי לנסוע

חשוב שבחור יבוא עם יציבות פנימית והרגשה ברורה שלא כל דבר אפשר לעשות לו, הרגשה כזו שיש גבול למה שהם יכולים עלי. זה שהם מתייחסים ביחס לא אנושי, לא אומר שאתה צריך לעתף עם זה פעולה...

חדירה לפרטיות של אורח, צריך אישור מפורש של שופט, שלא ניתן במקרים כאלו. גם הגרירה על הקרקע היא בלתי חוקית בעליל. אבל מה להם חוק, כשעל הפרק עומד גאוותו של הצבא, שכבר הושפל במחאה ההמונית שנערכה למעני שלושה שבועות קודם לכן, וכעת הם רוצים להראות את גבורתם שהנה, הצליחו לעצור אותי. הכבוד והגאוה שלהם, עומדים כנראה מעל לכל חוק.

לא משתף פעולה עם השפלה

הרכב שעט על הכבישים, והוביל אותי הישר לכלא 10, אפילו בלי לעבור דרך בסיס "תל השומר" כמקובל. בשעת ליל, כשגבי מדמם לאחר 'הטיפול האדיב' של שובי, הורדתי מהרכב. נעמדתי מול המפקדים ונעצתי בהם מבט תקיף: "אני דורש שיטפלו בחבלות שעשו לי בגב. תביאו לי טיפול רפואי עכשיו!" דרשתי.

כנראה שהמפקדים במקום תכננו לפגוש אדם מבולבל, מושפל והמום. הם היו מופתעים לשמוע את גערותי: "מה זה הדבר הזה, לקחת בן אדם בצורה כזאת?!" הטחתי בהם, "איפה נשמע כדבר הזה שגוררים אנשים על הקרקע בברוטליות כזו, ועוד כברת דרך? מה אני, פושע מסוכן?" לרגע לא חשבתי שאני אמור להסכים עם מציאות של שלילת הכבוד האנושי הבסיסי. זכותי לתבוע את היחס שמגיע לי! בנוסף, לא הרגשתי טוב באותו

יום, וביקשתי תרופות. גם זאת, מתוך הרגשה ברורה כי אני ראוי שהם יספקו לי זאת.

ואכן, תודה לקל, הם מילאו את מבוקשי, חיטאו את הפצעים המדממים וטיפלו בהם, ואף הגישו לי תרופות כפי שביקשתי.

היה זה האירוע הראשון בכלא בו לא הסכמתי עם ההשפלה מצד המערכת הצבאית ושידרתי להם זאת. חושבני כי חשוב שבחור יבוא עם יציבות פנימית והרגשה ברורה שלא כל דבר אפשר לעשות לו, הרגשה כזו שיש גבול למה שהם יכולים עלי. זה שהם מתייחסים ביחס לא אנושי, לא אומר שאתה צריך לשתף עם זה פעולה...

הכלא לא יכול עליך

בגדול, אחרי המעצר הנקמני וחסר הגבולות שעברתי, המעצר עצמו לא היה כל כך נורא.

יש בחורים שכלא נשמע להם מאיים, מפלצתי, משהו בלתי עביר... אני יכול להגיד בפה מלא: אל תפחדו! זה לא אתגר גדול מדי. כשאתה מגיע חזק, עם חשיבות וביטחון עצמי אמיתי של בחור ישיבה - הכלא לא יכול עליך.

מיד כשראיתי שבחדרים יש טלוויזיה, דרשתי לראות מ"פ (מפקד פלוגה) והתעקשתי לקבל חדר נקי ללא מסכים. "זה מוריד לי ברוחניות", אמרתי לו בתוקף - וקיבלתי את מבוקשי.

נכון שיש קשיים, בפרט בהתחלה; ודאי שבשבת הראשונה בכלא היה לי קשה. זו אווירה אחרת, רחוק מהמשפחה

ומהישיבה. אבל בשבת השניה (והאחרונה שלי בכלא) היה לי קל יותר. בשבת יש משהו יותר רגוע ורפוי, גם הצעקות שלהם יורדות ווליום, כנראה גם הם רוצים יום אחד של שקט יחסי...

את תחושת הניכור שעשויים להרגיש בכזה מקום הקלה מעלי שהותו של בחור מהשכונה שהכרתי. כל נוכחות של מישהו שאתה מכיר מלפני כן אפילו במעט, עוזרת לך להרגיש בשטח מוכר יותר.

יום אחד היה ביקור של עורך דין, וכל בחורי הישיבה שהיו אז בכלא יצאו לביקור הזה. עברה שם אחת המפקדות ושאלה בבהלה: "מה זה כולכם יחד כאן, פתחתם פה ישיבה?", "כן, בוודאי!" השבנו לה בגאווה. היה נראה שעצם מציאותנו מאיימת עליה. בכבוד, היא מוזמנת לשחרר אותנו...

היום שאחרי

בבוקר השחרור, הורי היו אמורים להגיע לאסוף אותי, אבל המפקדים רצו כנראה לחסוך את קבלת הפנים ההמונית שתוכננה עבורי (אחרי הכל, המעצר שלי היה מתוקשר מאד, והמקרה שלי התפרסם). כך שמיד בבוקר, "השליכו" אותי מהכלא. ארך מעט זמן עד שנפגשתי עם משפחתי. איתי יצא גם בחור מיישיבת "כיסא רחמים" והיה אירוע מלא שמחה מחוץ לכלא.

כשראיתי שבחדרים יש טלוויזיה, דרשתי לראות מ"פ והתעקשתי לקבל חדר נקי ללא מסכים. "זה מוריד לי ברוחניות", אמרתי לו בתוקף - וקיבלתי את מבוקשי.

חובנות במנט לאחור

בשביל להישאר יהודי

אחרי שפגשתי את המערכת הצבאית, אני יכול לומר בפה מלא, שאסור להתגייס כי המדינה היא חורבן ליהדות, והמטרה בצבא היא לחלן אותנו. אין להם מטרה אחרת, וכל ההבטחות שלהם לא שוות כלום. כל מי שיש בו אפילו טיפה של יראת שמים, שווה לו להילחם, שווה לסבול, שווה הכל בשביל להישאר יהודי!

הבה"ח נתן רוזנטל, בן 24

המעצר שלי התרחש אחרי ראש השנה תשפ"ו. חזרתי מהציון באומן, אחרי ראש השנה רווי התעלות אצל רבנו. בהלוך צלחתי את מעבר הגבול ללא פגע, אם כי שמעתי שהיו לא מעטים שנתפסו והושמו במעצר. לי זה קרה בחזור. ניסיתי לעבור עם דרכון של חבר, ואז קפצו עלי לגיון שלם של בקרי גבול וביקשו לבדוק מדוע איני עובר לבדי. מיד קלטתי שככל הנראה זה יסתיים במעצר... הודיתי לד' שזה קרה בחזור מהציון, ולא בהלוך.

מכאן ואילך קיבלתי בשלווה את התהליך. הכניסו אותי לחדר צדדי, שם היה עלי להמתין. בינתיים התקשרתי לאבי שליט"א שעדכן את אחד העסקנים המסורים. אותו עסקן יקר חזר אלי והסביר לי בפרוטרוט את המצפה לי. הרגשתי מוכן לבאות.

'הפושע המסוכן'

לאחר זמן מה, נכנסה בקול רעש והמולה קבוצה של 13 קלגסים. התבוננתי בהם מן הצד, חבורה רועשת של בחורים בני שמונה עשרה, עטויי מדים וגאווה, שמשאת נפשם היא לראות אותי מבוהל ומושפל, ולשם כך כל האמצעים כשרים. תחילה, פצחו במקלהת הפחדות ואימים: "בוא איתנו, עכשיו אתה ברשותנו, נעשה איתך מה שאנחנו רוצים. עכשיו תקבל עונש שברחת, שהשתמטת". כל אחד מבני החבורה הוסיף את אימויו שלו, וכך נאמו-נהמו לעברי כחצי שעה. השתדלתי לא להתרגש יתר על המידה מהדרמה, ועל כל גל וגל נענעתי ראשי ואמרתי "בסדר, אין בעיה..."

כל אחד מבני החבורה הוסיף את אימויו שלו, וכך נאמו-נהמו לעברי כחצי שעה. השתדלתי לא להתרגש יתר על המידה מהדרמה, ועל כל גל וגל נענעתי ראשי ואמרתי "בסדר, אין בעיה..."

הניחו אזיקים על ידי, והחלו לקחת אותי לכיוון היציאה מנתב"ג לרכב של המשטרה הצבאית. אך אז בא שוטר עם סברא חדשה: "הוא עלול לברוח, צריך לאזוק אותו גם ברגליים!" בשביל אזיקי רגליים צריך אישור

מפקד, והיו צריכים להמתין עשר דקות עד שהאישור הגיע. סוף סוף אזקו את רגלי, והייתי מוכן ליציאה: מעגל של שניים עשר איש הקיפו אותי, ובאמצע המעגל, לצדי, היה עוד "משב"ק" שאחז את האזיקים שבידי לכל אברו. עכשיו היו שובי רגועים שלא אצליח לברוח. וכך, הובלתי כפושע מסוכן במסדרון שדרכו מובילים את מבריחי הגבול, והוכנסתי לרכב 'טויוטה' צבאי. מלבדי ישבו ברכב עוד שלושה.

בדרך לתל השומר הדליקו שירים פסולים. כל בקשותי לכבות נפלו על אוזניים ערלות. שנאת הדת נדפה מהם כחומר רעיל, ונראה היה שהם מפיקים הנאה מלראות את צערי.

כמחצית השעה ארכה הנסיעה. בהגיענו, רוקנו את כיסי. ציון עלי: "תעשה שיחה אחרונה לאבא ואמא" וכן יעצו לי להעתיק מספרים שאצטרך בכלא, ולאחר מכן נטלו ממני את הטלפון האישי.

גם את נרתיק התפילין לקחו לי, והותירו לי רק את התפילין עצמן. כך הכניסוני למעצר שלפני המשפט. איפשרו לי לשוחח עם עו"ד, ולאחר כשעתיים-שלוש לקחו אותי למשפט. שעה ומחצה המתנתי בחדר ההמתנה, עד שהוכנסתי אל השופט.

'שיעור' בשנאת הדת

ב"היכל המשפט" למדתי שיעור נוסף מהי שנאת הדת. ליד השופט היה מצד אחד חייל שומר ראש, ומצד שני - קלדנית. ואז הוא מתחיל להכביר עלי בשאלות ולהטיח בי דברי בלע

ירח האיתנים בין כתלי הכלא

נתן רוזנטל

סטטוס: יושב כבחור היום נשוי
עיר מגורים: ירושלים
ישיבה: חכמה ודעת - ברסלב
שהות בכלא: 18 יום בפלוגות

שקשה לשומעם.

גזר דיני היה עשרים ימי מחבוש. אמנם אני משתמט שנה, אך עד 540 יום בדרך כלל נקבעים מספר ימים בטווח הזה.

רק בשעה 11.00 בלילה - 6 שעות לאחר שהוציאו אותי להמתנה למשפט, וכ-8-9 שעות לאחר שהוכנסתי למעצר - הוצאנו מבית המשפט, קבוצה של 12 כלואים. לכל אחד היה עימו את התפילין וכן את התיק עם חפציו. אזקו אותנו בידיים וברגליים - וכך הכניסו אותנו אל הטנדר.

רק בסביבות 12.30 בלילה הגענו לכלא 10. גם לאחר בואנו, חיכינו עוד כשעה בתוך הטנדר כדי להתקבל.

תהליך הקבלה נערך בלי להתחשב בשעה. קיבלנו 'תחפושת' מושלמת: מדים של הצבא האמריקאי, נעליים וקיטבג. בשעה חגיגית זו גם נערכו לנו שני ראיונות קבלה: האחד עם מפקד האגף, ששואל אם אתה רוצה לפגוע בעצמך וכו', וראיון נוסף שבו אתה מתבשר מדוע אתה

הוא שאל אותי בתמיהה: תגידי לי, איך אתה מסתדר בחיים שלך בלי טלפון חכם? ובכלל, איך אתה חי כאלו חיים של הסתפקות? אמרתי לו: אם רק תנתק את הקשר עם המכשיר הזה - תראה כמה מחזק להיות בלי זה. אם רק תנסה לחיות בלי עוד כל מיני דברים שלא עושים טוב לנשמה שלך - תראה כמה טוב יהיה לך.

כאן. הועברנו לפלוגה ג', ושוב נבדקנו שלא הברחנו עימנו דבר. בקבלה לפלוגה היה עלינו להשיב לשאלון של כשלושים שאלות משאלות שונות.

בשעה אחת וחצי בלילה הוכנסנו למעין כיתת לימוד בתוך הפלוגה. הוסבר לנו על נהלי הכלא וקיבלנו "ארוחת ערב". ניתן רק לשער כיצד נראתה ארוחה שכללה מה שנותר במטבח בשעה זו, ומה הייתה מידת אכילותה...

עוד בדיקה לקיטבג שקיבלנו זה עתה - וכעת הוכנסנו לחדר שבו אנו עתידים לבלות את שארית הלילה, חדר המתקבלים. בשעה שתיים בלילה הותר לנו להניח את עצמותינו. לפי החוק, כשאסיר מגיע בשעה מאוחרת יש להשלים לו את שנתו לשבע שעות שינה. אבל כנראה שבכלא לא מחוייבים לחוק יותר מדי, ובשעה שש כבר העירו אותנו, לאחר ארבע שעות שינה בלבד.

סדר המסדרים

קעת התודענו לאחת מ"מצוות" הכלא - המסדר.

במסדר שני שלבים: ספירה בחדר, ולאחר תום הספירה - מסדר בחוץ.

הספירה בחדר מתבצעת כ-20 דקות לאחר הקימה. נעמדים בצורת ח"ת, והמפקד נכנס ואומר: 'בוקר טוב תא 3 פלוגה ג'!' ומבצע ספירה שכולם נמצאים. כשסופרים אותך, עליך לעמוד דום, עם ידיים מאחורי הגב, בלי לזוז, בלי לדבר ובלי לצחוק. וכשמגיעים אליך, יש לומר: "בוקר טוב למפקד". מי שזה מזכיר לו פעילות של 'ריכוז' בגן ילדים, יש לו על מה לסמוך...

לאחר שגומרים לספור את כל 8 הנוכחים בחדר, יוצאים למסדר של כל הפלוגה, המתבצע כאמור בחוץ, ברחבת המסדרים. כל העניין הזה אורך כשעה.

בנוסף, יש 'מסדר פניות' המיועד להגשת פניה, למשל לראות רופא וכדו'. בפלוגה א', שיש בה עבודות שירות - יש בבוקר גם מסדר תורנויות, בו מתבצעת חלוקת העבודות.

במסדרים, על כל אחד לומר בוקר טוב סמל ג' למשל, ואם לא קראת לו כך - הוא יכול להגיש עליך 'טופס', שפירושו תלונה של מפקד על אסיר, שבעקבותיה ניתן לשלול ממנו שיחות טלפון, סיגריות, או קנטינה (מעין חנות בכלא).

בפלוגה א' המסדרים קצרים יותר, ואילו בפלוגה ב' המסדר יכול לארוך גם שעתיים. בב' יש יותר כאלו עם בעיות משמעות, אז יותר שמים שם דגש על המסדר והמשטר.

בנקשה תלמד איתי!

למשך זמן מה הייתי משובץ בתפקיד שמירה באגף הבידוד. בזמן זה שהו שם אברכים מבני הישוב הישן שנעצרו בהפגנה על חילולי קברים ביהוד. כשהייתי משובץ בשמירה עליהם, יכולתי לנשום אוויר צלול יותר, ובשבת יכולתי לשמוע את זמירות השבת שלהם.

בכל הזדמנות ישבתי ולמדתי בכלא. והנה, דווקא בתוך מקום כזה של טומאה, מגיע ומתיישב לידי אסיר חילוני ואומר לי: "הגעתי מרקע חרדי. אני זוכר שבגיל 13

עליך לעמוד דום, עם ידיים מאחורי הגב, בלי לזוז, בלי לדבר ובלי לצחוק. וכשמגיעים אליך, יש לומר: "בוקר טוב למפקד". מי שזה מזכיר לו פעילות של 'ריכוז' בגן ילדים, יש לו על מה לסמוך...

למדתי גמרא. תלמד איתי!" פתחנו גמרא בבא בתרא, והתחלתי ללמוד איתו... אחרי שנים שנשמתו לא ספגה לחלוחית של לימוד.

לאחר מכן הוא שאל אותי בתמיהה: תגידי לי, איך אתה מסתדר בחיים שלך בלי טלפון חכם? ובכלל, איך אתה חי כאלו חיים של הסתפקות? אמרתי לו: אם רק תנתק את הקשר עם המכשיר הזה - תראה כמה מתוק להיות בלי זה. אם רק תנסה לחיות בלי עוד כל מיני דברים שלא עושים טוב לנשמה שלך - תראה כמה טוב יהיה לך.

כזו שמחת תורה לא הייתה לי מעולם!

יום כיפור בכלא. דווקא מתוך החושך הרוחני, הרגשתי שחוויתי את היום כיפור הכי מרומם שהיה לי אי פעם! כשאתה בינך לבין עצמך, בינך לבין הקדוש ברוך הוא - אתה מרגיש חרטה אמיתית על עבירות, ויכול לזכות ליום כיפור פנימי מאד.

שמחת תורה היה לי קשה יותר. לקראת החג בערה בי התשוקה לעשות שמחת תורה כמו בישיבה, אין מצב שלא! בבית הכנסת שבכלא היו אמנם הקפות עם ספרי תורה, אבל זה לא היה 'זה'. ממש לא. געגועים הציפו אותי, רציתי להרגיש שמחת תורה!

ראה ד' בעוניי וריחם עלי. וכשהגעתי לשמירה באגף - האברכים הירושלמים היו בעיצומן של ההקפות. איזו אווירה היתה שם!! בלי שום השוואה להקפות בפלוגה, אותן חוויתי אך קודם לכן. איזו רוממות, אלו עוצמות היום שם באוויר! אני יכול לומר שאפילו בישיבה לא היתה לי כזו שמחת תורה!

חובנות במבט לאחור

כשמדברים על הקושי שבכלא, לדעתי הקושי אינו מהפן הגשמי. בסך הכל, לא חסרים שם תנאים בסיסיים, ומה בחור צריך הרבה יותר מכך? מזון יש, אוכל כשר גם יש, ואפילו מקלחת חמה. אבל הקושי הוא ההתמודדות עם אווירת הטומאה. בישיבה יש אטמוספירה של קדושה, והמפגש עם חילוניות מסואבת הוא מפגש שמזמן התמודדות לבחור שרוצה לשמור על עצמו באווירת קדושה.

לא מוכר את הזכות הזו בעד שום הון שבעולמ!

האבן הרה"ג רבי זוד מנחם מינצברג, שנשפט ל-40 ימי מאסר וריצה 36 יום, רובם באגף הביזוד

זוד מינצברג

סטטוס: אברך
עיר מגורים: בית שמש
השתייכות: קהילת אשלג
שהות בכלא: 36 יום באגף הביזוד

ואכן, התברר שהפעם הם הבטיחו וגם קיימו, והועברנו לתחנת המשטרה הצבאית בתל השומר. שם עברנו תשאל ראשוני והמתנה של שעתיים,

כך זה התחיל

במהלך אחת המחאות על חילולי הקברים ביהוד, במהלך קיץ תשפ"ה, יצאנו בשעת בוקר מוקדמת מבית שמש לכיוון האתר ביהוד. היינו כשלושים-ארבעים אברכים. הגענו למקום והחלנו במחאה. היו אברכים שנשכבו מתחת למשאיות העבודה כדי להשבית את הפעילות. לאחר שהשוטרים גררו את רעי הרב אלעזר צדוק קויפמן, נכנסתי אל מתחת לניידת כדי למנוע את המעצר. "נעצור גם אותך!" צעקו לעברי. "אדרבא, תעצרו אותי!" השבתי בגאון "זו זכות גדולה להיות עצור למען קדשי ישראל"

במהלך התאפשר לנו לשוחח בטלפון וקיבלנו המלצות והנחיות להמשך.

לאחר זמן זה, הועברנו לכלא 10. אני

"החייל זוד מינצברג" אני לא חייל! שיטעו אותם בכעס. "אז אתה רוצה להיקרא 'כלוא'?" שאלו אותי בזלזול, והיו בהלם שאמרתי "כן, כך קראו לי". מבחינתם, חייל זה שם מכובד ואנושי, וכלוא זה שם מבזה. אני כמוכן סברתי בדיוק הפוך.

התרגשתי "יש לכם בעיה? אתם יכולים לשחרר אותי, אבל אני, את הבגדים האלו-לא אלבש!"

פניהם לבשו ארשת איום חמורה והם שלפו את "נשק יום הדין" המפחיד ביותר שלהם: "אם אתה לא לובש מדים- תועבר לביזוד!" נהדר! צהלתי, זה בדיוק מה שרציתי! כבר בהמתנה בתל השומר, המליצו לי להשתדל להיות בביזוד. אמנם כששומעים את המושג הזה הוא נשמע די מפחיד, אבל החלטתי שמה אני יכול להפסיד? יום אחד אני ודאי יכול, אחר כך אראה אם אני מסוגל להמשיך...

"ובכן, החייל זוד מינצברג" אני לא חייל! שיסעתי אותם בכעס. "אז אתה רוצה להיקרא 'כלוא'?" שאלו אותי בזלזול, והיו בהלם שאמרתי "כן, כך קראו לי". מבחינתם, חייל זה שם מכובד ואנושי, וכלוא זה שם מבזה. אני כמוכן סברתי בדיוק הפוך. וכך כונינו למעשה "כלואים". כלואים למען שמו יתברך.

דיבוק חברים בתא הביזוד

וכך היה נראה "בית" לתקופת המעצר: בכלא יש כמה "פלוגות" ויש את ה"אגף"

"קיבלתי" 40 יום בכלא, מתוכם ישבתי בפועל 36 יום. (זאת למרות שאני 'משתמט' על פי חוקיהם, כמעט אלף יום!)

"אל תקראו לי חייל!"

בבואנו לכלא, תחילה עשו לנו 'קבלה' ונתנו לנו מדים. מדי הכלא הם מדים אמריקאיים ישנים, אותם הגישו לנו וציוו ללובשם. "אין סיכוי שאני לובש את זה" הודעתי להם בתוקף. קיבלתי צרור צרחות "כאן חייבים ללבוש את זה!" לא

תוך דקות ספורות, עטו עלי כמה שוטרים. פרצתי במנוסה, שכן אין עניין להיכנס למאסר "בידיים". אבל התברר שהפעם זה לא היה איום שנועד רק להבריח אותי מהמקום... הם רדפו אחריי, ולקחו אותי עימם. הוכנסתי לניידת עם הרב קויפמן, ולאחר כחצי שעה צירפו אלינו את חברינו ר' אריה רבינוביץ', והחלו בנסיעה לתחנת המשטרה במסובים. "שם נחקור אתכם, ואחר כך תוסגרו למשטרה הצבאית" הודיעו לנו.

לא התרגשנו מההודעה החגיגית. זו לא פעם ראשונה שנעצרנו במחאות שונות, והיינו רגילים לכך שבכל פעם הם שולפים את האיום הזה, בלי כוונה לממשו. גם העורך דין שעיימו שוחחנו בהגיענו לתחנה, סבר כמונו "הם תמיד מאיימים" אמר. עם זאת, היינו מוכנים ומזומנים גם למקרה כזה.

בכל פעם שביכנו ברכת המזון בקול רם ובכוונה, היינו ממשיכים לשוחח יחד זה עם זה. היות ששוחחנו בשפת האידיש, הם לא הבינו מילה ויכולנו להפליג בשיחה באין מפריע...

של המבודדים. באגף שהיתי רוב תקופת מעצרי למעט מספר ימים. לאגף מגיעים אלו ש"מסרבים מדים" - כמונו, וכן אסירים מסוכנים שעלולים לפגוע בעצמם או באחרים וצריכים שמירה. בכל חדר יש מיטת קומותיים. לרוב אתה נמצא לבדך בחדר אבל יש חריגות מידי פעם. על כל אסיר באגף ממונה "שומר" שאינו אלא אסיר מהפלוגה, במשמרות מתחלפות של 4 שעות כל פעם.

היומיים הראשונים באגף היו קשים, אבל כפי מה ששמעתי, גם הימים הראשונים בפלוגה הם קשים בגלל הלם ההסתגלות לכל המצב החדש. עם זאת, לאחר שמסתגלים למצב, גיליתי שהאגף עדיף על הפלוגות בהרבה.

מיד לאחר שהוכנסנו לחדרינו, גילינו שאנחנו כלואים בתאים סמוכים, ויכולנו לשוחח זה עם זה. היה צריך להרים מעט את הקול... אבל השיחה קלחה ב"ה, עד שהמפקדים נזעקו לסגור את ה"שטיבל" שנפתח להם מתחת לאף. אמנם גם אז מצאנו דרכים לשוחח זה עם זה. הרי לברך ברכת המזון הם לא יכולים למנוע מאיתנו. כך, בכל פעם שביכנו ברכת המזון בקול רם ובכוונה, היינו ממשיכים לשוחח יחד זה עם זה. היות ששוחחנו בשפת האידיש, הם לא הבינו מילה ויכולנו להפליג בשיחה באין מפריע...

השבתות בכלל היו "לעילא ולעילא". התפללנו יחד ושרנו בדבקות. שבת הייתה מעל ומעבר לחומות הכלא, בכלל לא הרגשנו שאנחנו במאסר. תפילות, שירי שבת ודבקות, דברי תורה, ממש טעם גן עדן.

לא אכחיש שהיו גם קשיים. כלא 10 שוכן סמוך לנתניה, באזור חוף, והיה זה בעונת הקיץ המהבילה. החום היה כמעט בלתי נסבל, ובאגף שבו שהיתי החום הורגש במיוחד. אבל הכוחות שמילאו אותי לא היו רק שלי. אלו היו הכוחות של ההמונים שחזקו אותנו, של הרבנים ששוחחו איתנו - ושל הידיעה שאנחנו שלוחי ציבור הזוכים לקדש שם שמים ברבים!

פעם הכניסו לתאי באגף, אסיר דרוזי, שלא נתן לי להתפלל או ללמוד בקול. זה לא היה קל, אלא שבהדרגה למדתי איך "להסתדר" איתו. פעם חרט על הדלת

את שמותינו. מיד לאחר שעשה זאת, התחרט. הוא רצה לעבור לפלוגה, ואם יתפסו אותו שהוא חרט על הדלת, לא יאפשרו לו לעבור לפלוגה. היה לי פתרון מוצלח בשבילי - וגם בשבילי: "אני אקח את האחריות על עצמי, ובתמורה תיתן לי לעשות כל השבת מה שאני רוצה: לשיר, להתפלל, ללמוד". הסכים הדרוזי בשמחה, ואני הרווחתי את השבת שלי ביושר..

תעשה מה שאתה רוצה...

ההתנהלות באגף דמתה למשחק מחבואים. במשך היום אסור לשכב במיטה אלא רק לשבת. בשלב מסוים רציתי לנוח והרמתי רגלי על המיטה. נכנס מפקד: תוריד את הרגליים! הורדתי. יצא מהחדר, הרמתי אותן בחזרה. לאחר כמה דקות הוא נכנס, ושוב... אין להם שום אפשרות להעניש אותי, אלא רק לצעוק, ולצאת, ושוב לחזור... כך, עד שנמאס להם מהמשחק.

פעם ערכו לכבודנו עצרת תמיכה מחוץ לשערי הכלא, וקראו בשמי בקול רם. רציתי להיות בעניינים ולשמוע מה נאמר שם, לשם כך טיפסתי למיטה העליונה בקומותיים, והתקרבת לחלון הגבוה. נכנס המפקד והחל בצרחותיו "מה אתה עולה לכאן באמצע היום?" ירדתי. ושוב עליתי, ושוב הגיע. הפעם לא מיהרתי לרדת "יש הפגנה בחוץ, הגיעו אנשים לחזק אותי ואני רוצה לשמוע אותם! מה אתה רוצה ממני?" נו, מה יגיד המפקד על כזו טענה?.. צעק וצעק ולבסוף אמר בייאוש "מהיום אתה יכול לעשות מה שאתה רוצה" והלך. נו, זה מילא מה שעשיתי עד אז...

גם איומי סרק לא חסרו. קודמיי באגף טרחו להשאיר חריטות ורישומים בקירות, בדלתות ואיפה לא. החלטתי גם אני לתרום את חלקי ולהותיר את משנתי לדורות האסירים הבאים. חרטתי על המזרן "נמות ולא נתגייס". הגיע המפקד ופתח בשיעור חינוך רווי איומים "אתה יודע שאפשר לשפוט אותך על זה?" הפרצוף שלו היה כמעט סגול מזעם, וזה פשוט הצחיק אותי. "זה לא צחוק!" נזף בי בחומרה "זה קנס של אלפיים שקל!" הטון שלו היה חמור, כאילו הוא מבשר על קנס בגובה שני מליארד בערך... אגב, עד היום אני עדיין ממתין לזימון למשפט על אותו פשע.

כשהאסיר מאיים על הסוהר

האיום היחיד שלהם באגף הוא "טופס". אם לא תציית, ירשמו לך "טופס", שזה

אומר שלילת הזכויות שיש לך בכלא. אבי שליט"א, שהיה אף הוא בכלא במשך 36 יום, אמר לי כי בתקופה שהוא היה, שללו מהם כל הזמן שיחות טלפון ועוד זכויות, והמליץ לי לא לחשוש מ"טופס". הייתי משולל מזכויותיי במשך זמן ארוך, כך שלא נשאר להם במה לאיים עליי. אגב, שני האברכים האחרים שהיו יחד איתי באגף, נקטו בטקטיקה שונה: הם לחמו על זכויותיהם, הגישו קבילות ולא שללו מהם דבר!

"קבילות" זה הכלי הכי יעיל לקבל את זכויותיך בכלא. אפשר לומר זאת כך: אם האיום של המפקדים הוא "טופס", גם לאסירים יש איום והוא "קבילה". קבילה היא הגשת תלונה על איש צוות לגורמים הממונים עליו. את הקבילה מגישים האסיר או בני משפחתו באמצעות עורך דין. לשם כך נדרש המספר האישי של איש הצוות שעליו מתלוננים.

ברגע שמישהו מאיים עליך, אתה דורש ממנו "תן לי בבקשה את המספר האישי שלך, אני רוצה להגיש קבילה". על פי חוק הוא חייב למסור את המספר האישי שלו. באותו רגע אתה רואה אותו נמס מול העיניים. עוד לפני שהגשת תלונה הוא יבוא לקראתך כדי שלא תגיש עליו קבילה, ואם זה לא קרה - הרי שהגשת עוד קבילה ועוד, תעשה את שלה. על ידי הקבילות קיבלנו את כל הזכויות. היו איתי אברכים שקבלו כסדר, ומעולם לא שללו להם שיחת טלפון אחת, אפילו שהם עשו כרצונם...

כדי להבין כמה זה מלחיץ אותם, אספר לכם מקרה שקרה לי: באחת הלילות, בערך בשתיים בלילה, שאלתי את המפקד

ברגע שמישהו מאיים עליך, אתה דורש ממנו "תן לי בבקשה את המספר האישי שלך, אני רוצה להגיש קבילה". על פי חוק הוא חייב למסור את המספר האישי שלו. באותו רגע אתה רואה אותו נמס מול העיניים. עוד לפני שהגשת תלונה הוא יבוא לקראתך כדי שלא תגיש עליו קבילה.

"מה השעה?" והוא החליט בתגובה לסנוט בי על סירוב המדים שלי "דוד, שים מדים!" רגזתי עליו "זה התשובה לשאלה 'מה השעה' - שים מדים! תקשיב, מחר יש לי משפט ואני אגיש על זה קבילה! תן לי מיד את המספר האישי שלך!" אחרי שתי דקות הוא נכנס שוב ואומר לי בקול מפויס "דוד, תשמע. בכל פעם שאתה מדבר איתי, תדבר בכבוד. אני המפקד, אל

תדבר אלי ככה" ואז הוסיף בשקט "ועל השעה ששאלת, השעה היא..."

אנחנו קמים לכבוד התורה!

היציאות לבית המשפט היו בשבילי הזדמנות להיפגש עם החברים ולהתחזק. אמנם גם לשהים בבידוד יש ביקורים, אבל מתי ייצא לי לפגוש "כולל" של כעשרים איש שבאו לחזק אותי? בכל פעם כזו, הייתה לי הזכות להתפלל במניין, עשו לי "מי שברך" והיה שמח...

לפי חוקיהם, כשהשופט נכנס צריכים כולם לעמוד. במשפט שלי, כשנכנס השופט איש לא קם ממקומו, ואז הוכנסתי אני- וכולם נעמדו על רגליהם. "כבוד השופט" לא יכל לשאת את הביזיון ופרץ בצעקות "מה זה הדבר הזה??? קמים עבור האסיר ולא עבור השופט" "כן! ענו לו חבריי בעוז "הוא יושב בכלא למען התורה, לכבודו צריך לעמוד! מי אתה בכלל?" הסדרנים המתוסכלים ניסו לזהות מיהו החצוף, כדי לסלק אותו מהיכל המשפט...

וכאן המקום לציין לשבח את משפחתי וידידי שתמכו בבני ביתי והכניסו חיזוק ותמיכה. הדבר הכי קשה לאסיר נשוי זה כשיש קושי בבית, וב"ה החיזוק שחיזקו אותנו היה חייוני ונתן לנו הרבה כוח.

באגף הם "עובדים אצלך"

הקושי הגדול שהיה לי בכלא, היה הצורך שהתעורר- בגלל סיבות מסוימות- לרדת למספר ימים לפלוגה. בהתייעצות עם אבי, החלטתי לרדת לכמה ימים לפלוגה.

הן נתקעות לך בפרצוף. אפשר להוריד את העיניים, כמובן, אבל יותר נחמד בלי להיתקל בהן כל רגע. מעבר לכך, מי שמרצה תקופה ארוכה בכלא, ורוצה לקבל מכסה גבוהה יותר של שיחות טלפון, צריך לעשות תורנות, ובתורנות מתפתים לפעמים להיות "בסדר" עם המפקדת... להתחשב בצרחותיה.

הבידוד מאפשר לך עצמאות, אין מסדרים, ואת האוכל מביאים עד אליך בלי צורך להמתין לחדר האוכל. כשהייתי בפלוגה, למשל, יכולתי לחכות חצי שעה להיכנס לאכול, והיו פעמים שהכניסו אותי אחרון רק כי לא הסתכלתי עליהם ולא ביצעתי את כל גחמותיהם. שמעתי שבפלוגה ב' אפשר לעכב אותך גם זמן ארוך יותר... אבל בבידוד, מביאים את האוכל עד אליך כמו מלך, במשך שעות היום אתה יכול להתפלל בנחת, לברך בלי לחץ. אתה המחליט על סדר יומך.

ועוד, אם אתה רוצה לקבל פטור או הקלה כלשהי מסיבה רפואית, למשל- פטור מלבישת נעליים- צריך אישור מרופא. אם אתה בפלוגה, עליך ללכת לחופ"ל שצריך להסכים לתת הפניה לרופא ואורך זמן עד שיש לך אפשרות להיפגש איתו. לעומת זאת באגף, הרופא מגיע מידי יום עד אליך.

שורה תחתונה שבפלוגה אתה צריך כל הזמן לעשות לך משהו. באגף- הם עובדים אצלך. אתה יכול לאיים עליהם עם "קבילה" ולהם אין מה לאיים עליך, הרי את השוט של שליחה לאגף אין להם...

חשוב לדעת, שהמפקדים מאוד מעוניינים שאסירים לא יהיו מרצונם באגף, זה הרי מפוגג להם את כל הסמכות שלהם. משום כך, הם מוכנים להבטיח לאסירים מהאגף "הרים וגבעות" העיקר שירדו לפלוגות. אני עשיתי איתם הרבה הסכמים, למשל שלא אצטרך לדבר כלל עם מפקדות, שיהיה לי חדר בלי טלויזיה. להכל הסכימו לי. הגיע ליל שישי שבו נכנסתי לפלוגה. מיד כשהגעתי, הגיעה מפקדת והתחילה לצעוק עליי. מיד אמרתי, אם כך, תביאו לי את הבגדים שלי. אני חוזר לאגף. הגיע המ"פ והצטרף לצרחותיה של המפקדת. אמרתי לו "תשמע, הסכם זה הסכם. סוכם

"כבוד השופט" לא יכל לשאת את

הביזיון ופרץ בצעקות "מה זה הדבר

הזה??? קמים עבור האסיר ולא עבור

השופט" "כן! ענו לו חבריי בעוז "הוא

יושב בכלא למען התורה, לכבודו צריך

לעמוד! מי אתה בכלל?"

איתי שלא ידברו איתי מפקדות". השיב "נכון, אתה צודק, אבל למה אתה מעליב אותה?... אם אתה רוצה- תגידי לה".

הימים של השהות בפלוגה היו לי קשים ביותר. ללבוש את המדים הצואים האלו ממש הקשה עלי נפשית, וכמה פעמים החלפתי לבגדיי. אבל מעבר לכך, כמי שהיה גם באגף וגם בפלוגה, אני יכול לומר שמכל הבחינות השהות באגף נוחה הרבה יותר. נכון שמבחינה גשמית יש יותר הגבלות באגף, אבל העדפתי אותן. בפלוגות יש 75% מפקדות, בכל מקום

חובנות במנט לאחור

מוכן לעשות זאת שוב

כשיודעים על מה נמצאים בכלא, יש כוח לעמוד בכל הקשיים. כשמבינים שאנחנו במערכה מול המדינה שקמה נגד התורה הקדושה ורוצה לחלן אותנו, זה נותן כוח מבפנים. הרי גם אם היה ייתכן מצב שהצבא היה מספק את כל התנאים לשמירת דת מבחינת כשרות, צניעות, שמירת שבת- גם כן היה אסור בתכלית האיסור להתגייס, שהצבא עצם מהותו היא מרידה במלכות שמים. קל וחומר כשהצבא הוא מקום שיש בו פריצות וחילוניות נוראית, כמובן שאין מקום לאף יהודי שומר תורה ומצוות. וכל אחד שמוכן ללכת לכלא ולסבול בשביל כך, שובר את הכוח של הסט"א הזו.

כשאתה נכנס לכלא כשליח ציבור וכשליח התורה הקדושה, אין להם יכולת להשפיל אותך, וכל החומות לא מצליחות לכלוא ולדכא אותך. לא מעניין אותך לא מפקד ולא מ"פ, לא למב"ס ולא לקמצ"ר ושאר "עשרת בני המן" שצורחים סביבך. כולם כחגבים בעיניך.

במבט לאחור אני מצהיר נאמנה, שאת הזכות של המאסר למען התורה הקדושה לא אמכור בעד שום הון שבעולם! אני מוכן בגאווה להיכנס שוב לכלא אם זה יהיה רצון ה'.

מה לא עושים בשביל הצלת נפש משמד?

הפרשיה הקשה שהטעירה את ווילנא, שבה נקשר שמו של אדוננו הגר"א שאף נאסר פעמיים למען הצלת נפש מישראל.

ירושלים דליטא, שנת תקמ"ח.

העיר ווילנא כמרקחה. הידיעה הקשה עשתה לה כנפיים, והסעירה כל לב יהודי.

הירש, צעיר קל דעת כבן שמונה עשרה, בנו של אחד מראשי הקהל, ר' אבא ב"ר וואלף, עשה את הנורא מכל והמיט את האסון הנורא ביותר על נשמתו. הוא עזב את בית אביו והלך הרחק הרחק - אל הכנסיה ששכנה סמוך לרובע היהודי בוילנא, כשהוא מביע את נכונותו להמיר את דתו רח"ל.

הוריו סירבו להתיימש, ויצאו למלחמה על הצלתו הרוחנית. ראשי הקהילה מינו ועד הצלה המונה שבעה חברים, שיפעל בכל כוחו להשבת הבן האובד טרם ימיר את דתו.

תחילה ניסו הם בטובות. באו עימו בדברים, וניסו לדבר על ליבו שינוס על נפשו מהמנזר בו הוא נמצא, יעזוב אורח ציה וצלמוות וישוב למקור מים חיים. אולם הירש היה אגוז קשה לפיצוח וסירב לכל שיתוף פעולה שהוא עם הפעילים. ניכר היה שהשפעת הכמרים עליו.

משנוכחו העוסקים במלאכה לראות כי לא עלתה בידם בדרכי נועם, החליטו לנסות להוציאו מהמנזר בכל מחיר, גם בניגוד לרצונו - ולאחר שיהיה מחוץ למלכות המוות, ישדלוהו בדברים לשוב לארצות החיים.

לשם כך נשכר מומר בשם קויאטקובסקי, שהסכים תמורת בצע כסף לסייע במשימת ההברחה, אולם לדאבון לב נודע כי הכמרים מיהרו במלאכתם השטנית, והצעיר הוטבל לנצרות בחיפזון וכונה 'וינצנטי נוימן'.

הידיעה הנוראה פילחה כחץ את לב כל מיודעיו, ועשתה רושם קשה מאד על ק"ק ווילנא. אולם, המשפחה והעסקנים לא נואשו, והיו נחושים להמשיך בפעולות ההצלה. בשל כך סיכמו עם קויאטקובסקי, כי ימשיך להיכנס ולצאת אצל הירש-וינצנטי,

ויקשור עימו קשרי ידידות.

בוקר אחד, יצא קויאטקובסקי עם המומר הצעיר לטיול אל מחוץ לכותלי המנזר. כחלק מהטיול, נכנסו הם לבית מרזח בבעלות יהודית. מיד כאשר נכנס אל בית המרזח, הושלך עליו מעיל וכובע, כשהוא מכוסה ועטוף, נלקח לבית סמוך. משם הועלה על עגלה שעשתה את דרכה הרחק מוילנא.

לא חלף זמן רב, והשלטונות נודעו על דבר היעלמותו. הם פתחו במבצע מורכב לאיתורו ולמציאת כל הנוגעים בדבר.

למגינת לב, נמצאו יהודים ששיתפו עימם פעולה, ובראשם איש רע מעללים בשם יצחק, שלא בחל אף במסירה גמורה לשלטונות. אותו בן בליעל בלש ועקב עד שעלה על זהותו של העגלון שהסיע את הירש ואת מבריחיו אל מחוץ לעיר.

לאחר מאסרו של העגלון, נאסרו עוד 22 יהודים מנכבדי וילנא, ובראשם נזר הקודש אדוננו הגר"א.

באיזו עילה רשמית נמסר גם שמו של 'הגאון' ונכרך בפרשיה? אין לכך מידע ברור. אולם כמי שמצודתו הייתה פרושה על וילנא בכל עניין בעל חשיבות, סברו שמעורב הוא גם בפרשייה מסעירה זו. כאשר נחקר הגאון, הוא לא השיב בענין מטוב ועד רע, ואחז בפלך השתיקה.

חודש ימים שהה הגאון במאסר. הרחק מספריו, בחברת פושעים ורוצחים. למרות כל מאמצי ההפלה של קבוצת היהודים, ובתוכם הגר"א, לא הצליחו החוקרים לגלות מידע, ולאחר חודש שוחררו כל האסירים.

אולם בזאת לא תמה הפרשייה.

בינתיים המשיכו השלטונות בחקירה המסועפת, עד שגילו את קויאטקובסקי, דמות המפתח בכל סיפור היעלמותו של הירש. קויאטקובסקי הפליל רבים מהמעורבים בפרשה, ולאחר זמן מה נפתח משפטם.

בעדותו של קויאטקובסקי, סיפר כי הוא הובא שלוש פעמים אל הגאון, כדי שישפיע עליו לעשות מלאכתו נאמנה ובכך להבטיח שלא ישטה במשלחיו. הגאון אף הבטיח לו כי יהיה שכרו רב על כך בעולם האמת. לדבריו, הגר"א אף דיבר על ליבו שיחזור בעצמו לכור מחצבתו. (אמנם חלקים אחרים בעדותו נמצאו מלאי סתירות, כך שאי אפשר לדעת שדבריו נמסרו לאשורם, אולם כפי הנראה אכן פעל הגאון להמריץ את העוסקים במלאכה לפעול להצלת נפש מרדת שחת).

כמה וכמה פעילים הורשעו, ובגזר הדין חיובו לשלוח משלחת לעיר בה נמצא המשתמד ולהביאו משם. כמו כן נגזר על בני משפחתו של הירש ועל מספר עסקנים, ואף על רבנו הגר"א, מאסר בפועל למשך 12 שבועות, לצד קנס בסך 500 זהוב - זאת בהיותו הגאון כבן שבעים!

עוד בטרם הגיע יום המאסר בפועל, עמלו עסקני ווילנא לנסות להקל את תנאי מאסרו של הגר"א, ואכן שתדלנותם נשאה פרי במספר מישורים: שינוי מקום המאסר מהכלא הרגיל בו נאסרו פושעים פליליים, לכלא אחר, קל יותר; אישור לקיום כל סדרי לימודו המקודשים ומתן אפשרות לתפילה בציבור עם מנין האסירים הנוספים מנכבדי העיר.

גם את חג הסוכות עשה אדוננו הגר"א בין כתלי הכלא באותה שנה. ומספרים כי באותו חג הסוכות, התאמץ בכל כוחו שלא לישון חוץ לסוכה, ולאחר יומיים ללא שינה, אחז בכוח את שמורות עיניו ורץ ממקום למקום כדי שלא לישון אפילו שנת עראי מחוץ לסוכה. לב אבן נמס בראות את מסירות נפשו, ואפילו מפקדי הכלא התירו לו לבנות סוכה... (כעדות מרן הגר"ח במעשה רב סימן ס"ב)

מספר שבועות שהה הגאון במאסר השני, וכפי הנראה מפאת גילו וכבודו שוחרר בטרם הסתיימה מכסת השבועות שנקבעה עבורו במשפט.

(ע"פ ספר 'הגאון')

את הקדוש ברוך הוא אף אחד לא יכל לקחת ממני!

חיים עסיס

סטטוס: בחור
עיר מגורים: בית שמש
ישיבה: עטרת יצחק
שהות בכלא:
17 יום באגף הבידוד

שואל אותי: "אתה יודע על מה אתה נשפט?" - "בוודאי!!" הכרזתי בביטחון.

"אתה רוצה להישפט בבית משפט אחר?" הוא שאל אותי, כפי הנוהל הקבוע. בחיך על שפתיי השבתי: "אם יש שם כיסא לשבת בזמן המשפט..."

מבחינת השופט, נהגתי מולו ב"חוצפה" בלתי נסלחת. כל התפאורה בבית המשפט והכללים, מכוונים לייצר יראת כבוד עצומה כלפי השופט "ירום הודו", ואני כפרתי בכל זאת, ולא זו בלבד, אלא שלקראת סוף המשפט פתחתי הדלת ו... יצאתי. "נקבעו לך 20 יום!" קראו אחרי בחוץ. לאחר מכן הגישו טופס תלונה ושללו ממני שיחות טלפון וסיגריות בשל חוצפתי לזלזל בכבוד בית המשפט.

אל האגף

כשהתכוננו להסיע אותנו לכלא, רצו לקחת לנו מידות למדים של הכלא. אך אני הודעתי להם בהחלטיות, כי אני נשאר עם ה'מדים' שלי, מדים של בחור ישיבה...

במהלך כל הדרך לכלא, שוגרו לעברי כל הזמן חיצים ובליסטראות של הפחדות שונות ומשונות. זה היה נשמע כל כך אמיתי, עד שהאמנתי להם. "אתה חושב שתשב רק 20 יום אחרי שהתנהגת כך?" נופפו לעברי, "אתה עומד לשבת בכלא מעל 100 יום!" (כיום אני יודע שהדבר לא הגיוני בעליל. גם במקרים הנדירים

הראשון, שכאשר מתעקשים איתם הם מתקפלים.

"אני לא מדבר לפני שאני משוחח עם הרב שלי!"

כשנכנסתי למשפט, היה מי שהציע לי להצהיר על חיל, כמובן בלי כוונה לממש זאת. החלטתי לשאול את הרב שלי, שהרי

עטייתי על פני הבעה תמימה, ושאלתי אותו: "מה הבעיה? צריך להיות פה בדיכאון??"
בכעסו הוא חשף את האמת על המגמה שלהם, וצעק לעברי: "כן!!!"
החרסתי לעברו: "נחיה ונראה מי פה יהיה בדיכאון..."

יש כאן גם שאלה הלכתית- האם מותר למסור הצהרה כזו, וגם שאלה פרקטית- האם זה לא יסבך אותי עוד יותר בעתיד.

"אני לא מדבר לפני שאני מתקשר לרב שלי!" הודעתי נחרצות.

"אתה - תתקשר - לרב - שלך?!!" כאן אנחנו הקובעים!!! הם הטיחו בחמת זעם.

אני הייתי עקשן יותר מהם- והם התקפלו כמובן ואיפשרו לי להתקשר לרב שלי, שהורה לי בשום אופן לא למסור הצהרה כזו.

הובאתי מול השופט. עמדתי מאחורי הקו האדום, כשידי תחובות בכיסי, והשופט

כמו רוב ככל העצורים, הגעתי גם אני תחילה לתל השומר. היינו שם מס' בחורים שהמתנו למשפט. שעות ההמתנה הן ארוכות ומורטות עצבים. התנאים קשים ואי הוודאות מעיקה גם היא. החלטנו לא לתת לאווירה לדכא אותנו: לאחד הבחורים היה קלרינט, שהוחרם יחד עם כל חפצינו האישיים, ובאמתלה כלשהי הוא אמר למפקד שיש לו משהו חשוב להוציא מהפיקדונות שמסרנו להם. כך מצא הקלרינט את דרכו אלינו, כשהוא מוסיף לנו תווים וצבע. על הדרך, הצלחנו גם להכניס לתא מטרה אוויר בניחוח מלונאי כדי להנעים לעצמנו את השהות. עד מהרה הפך תא המעצר האפרורי למקום מלא שמחה ואווירה טובה, והמפקדים לא ידעו מה לעשות עם עצמם למול השירה הסוחפת והריקודים.

גם אני הברחתי דבר מה שחשבתי שיוכל להיות לי לעזר, והצלחתי להגניב לנעליי סך של 400 ש"ח, שאכן באו לשימוש יעיל במיוחד בתקופת שהותי בכלא.

אתא בוקר וקראו לנו לצאת למשפט.

"לא אכלנו עדיין ארוחת בוקר!" קבלנו בפניהם. הביאו לחם עם לחם, הודענו להם חגיגית שזו לא נקראת ארוחת בוקר! את התגובה הזועמת שלהם לא אצטט כאן. הם רתחו מזעם, וכמעט ניפצו את החלונות- אך לבסוף הביאו בעל כורחם ארוחה של ממש. כך למדתי כבר מהרגע

שמוסיפים לאסיר ימים - התוספת היא מידתית) "ואתה יודע עם מי תשב?" הם הוסיפו להלעיטני, "עם סוחרי סמים, עם רוצחים..."

ביחס לכוונתי לשהות באגף הבידוד,

מישהו סיפר לי, שלמפקדים יש קללה שהם מקללים אחד את השני: "שישנצו אותך באגף!"... הם משתגעים מלהיות שם. וזה כשהיינו בסך הכל 3-4 בני ישיבות באגף. אם היו 20 נאלה, נקל לשער איך זה היה בשבילם...

הוזהרתי: "אתה לא תוכל לצאת מהתא בכלל", "לא יהיו לך ארוחות..." וכן הלאה. "יש שניים שמרוב שיגעון באגף הבידוד החלו לדבר יפנית!!" סיפרו לי. אחר כך שמעתי שהפחדה זו נולדה במוחם הקודח בעקבות מעלליהם של שני האברכים היקרים הרב אריה רבינוביץ' והרב אלעזר צדוק קויפמן שעשו עצמם כמדברים יפנית...

ידעתי שאברכים אלו נמצאים בכלא כבר 60 יום. ועשיתי חשבון לעצמי: אם הם מסוגלים לשבת חודשיים - אני לא אהיה מסוגל לשבת 20? הידיעה שיש אברכים שמחזיקים מעמד בכלא כל כך הרבה זמן נסכה בי כוחות והוכיחה לי שזה אפשרי, למרות כל ההפחדות. אמנם, כבר תכננתי להיכנס לתא עם מחבל ולהגיד וידוי לפני כן...

אף על פי כן, הייתי ברור עם עצמי שאני הולך לאגף הבידוד (המכונה בשפת הכלא 'האגף'). מקסימום, אם לא אחזיק מעמד אוכל לעבור מהאגף לפלוגה. את זה ישושו לאפשר לי, ובשביל זה יהיו מוכנים לאפשר לי אפילו לטבול מידי יום במקוה האר"ם... אם כן, אנסה להיכנס לאגף לפחות ליום אחד, ואחר כך אראה.

ברוך השם היום הזה התארך והגיע למנין טו"ב. כל 17 הימים בהם שהיתי בכלא בפועל - הייתי באגף.

'על הדרך' לאגף, הם רצו למצות את מרב ההתעללות שהם יכולים. כך במשך שעה ארוכה הם הטיחו בי את צעקותיהם, כשלא שינה להם מאומה (ואולי דווקא כן...) שבמשך כל הזמן הזה, ידי אזוקות ואוחזות בתיק כבד המכיל את חפצי...

נמו של נייר

היתה הנהגה שאימצתי לעצמי בכלא, שגם תהיה 'חומר משמר' למצב רוח שלי, וגם תעמיד אותם במקומם הראוי

להם במערכת היחסים בינינו: כשהביאו לי משהו / עשו בשבילי משהו - הייתי אומר "תודה רבה", "תודה רבה", "תודה רבה" כמה וכמה פעמים. מה שהפך את התודה לאקט של לעג וקלס. גם כשהיה צריך לומר- לפי חוקי הכלא- "כן המפקד" הייתי מוסיף על כך כהנה וכהנה בקול רם "כן המפקד, בהצלחה המפקד, ערב טוב המפקד..." ואת כל מחרוזת הברכות שניתי ושילשתי עד שהמפקדים חשו מבוזים כהלכה.

ההנהגה הזו שיגעה את המפקדים והוציאה להם את כל הרוח מהמפרשים. אבל מה הם יכלו לעשות כנגדי? ללעוג עליי "ילד קטן" "ליצן קטן". נו, ממש נפגעת... באחת הפעמים נזף בי המפקד: "אתה ילד קטן, עוד לא קלטת את המציאות..." עניתי לו: "קלטתי את המציאות מצוין - וקלטתי גם איך להתמודד איתה!"

פעם התרסתי בפניהם: "הכי גיבור שלכם לא מסוגל למה שאני מסוגל!" הם יודעים בעצמם שאין להם את הכוחות לעמוד בזה. הרי אין להם שום עקרונות. אם הם ישבו באגף יום אחד, ויציעו להם למכור את המשפחה שלהם תמורת עוד מטר - הם יעשו את זה...

עקרונות נוסכים הרבה מאד כוח ויכולת להחזיק מעמד בקושי. אבל כשאין עקרונות - אי אפשר לעמוד בקשיים. הם לא מסוגלים לראות את הניגוד המוחלט בין בחור ישיבה איתן בעקרונותיו לבינם.

אל 'המנוחה והנחלה'

סוף סוף לאחר יום שלם של טלטלות הגעתי למקום שאמור לאכלס אותי, קרי התא באגף, בו מחכה לי מיטה לישון בשעה טובה. הורדתי את החליפה והנחתי אותה, כשאני מתכוון להניח את עצמותי. אך אז נכנס 'סמל' רוסי מגושים - בהמשך נוכחתי לראות שהוא נוצרי, לאחר שראיתיו מוציא צלב מכיסו. אותו רוסי היה רשע מרושע, והוא נבח לעברי: "הי, מה אתה מוריד את החליפה?" כאילו שזה לא מובן... "אני רוצה לישון". "לא!" הוא קבע, "אם אתה רוצה את החליפה איתך אתה צריך לישון איתה!" לא היה שם מזגן ואפילו לא מאוורר, אבל בכל זאת העדפתי לישון כשה'מדים' שלי עלי מאשר להצטרך לוותר עליהם לגמרי.

בברכות השחר שלמחרת קיבלה ברכת "שלא עשני גוי" משמעות מיוחדת...

בלילה הכניסו אותי לתא מזדמן, אך בבוקר שיבצו אותי בחדר המיועד לי. כשהעבירו אותי לתא שלי, חשכו עיניי.

הגיע הזמן לומר וידוי... חברי לתא הוא דרוזי עם פרצוף של רוצח. מהר מאוד התברר לי שלא דמיינתי ללא בסיס.. הנהוג הוא שעושים היכרות ושואלים "על מה אתה בכלא". הוא גולל בפני את 'סיפורו', כי היה מישהו שקילל אותו - והוא רצה להרוג אותו אלא שמישהו הפריד ביניהם, וכך המקלל ניצל ממוות והוא הגיע לכלא. נו, האם אהיה הבא בתור?... שאלתי את המפקד "מדוע שמתם אותי עם אחד כזה?" התשובה שלו סיפקה לי את ההסבר ב-2 מילים: "זה בכוונה..." אמנם הייתה עלינו שמירה כל העת, כך שחשש מוות לא היה, אבל גם לא היה נעים במיוחד...

חיילים בשחור לבן

הישמעאלי הזה, שנקצבו לו 7 שנות מאסר, היה שבור ומדוכא ממצבו. החלטתי, שאם אני כאן איתו וזה לא ניתן לשינוי - לפחות אנסה ליצור אווירה טובה, שתהיה בינינו איזו כימיה חיובית, אם אפשר לקרוא לזה כך. התחלתי לפטפט איתו, להצחיק אותו... בשלב מסוים שאלתי אותו אם הוא יודע לשחק 'שש בש', והוא השיב בחיוב, כשניצוץ של ענין בעיניו. אחר כך הבנתי ש'שש בש' אצלו זה 'דמקה', אבל החלטתי שנסה לייצר כאן לוח דמקה. עם משחת שיניים יצרנו את המשבצות הלבנות. היה לי רעיון כיצד טישואים יוכלו גם הם לסייע במהלך, אז ביקשתי בכלא שייביאו לי, באומרי כי אני זקוק לכך בדחיפות... וכך מפה ומשם בנינו

ניגשתי למפקד בצהרי היום והודעתי לו שאני חייב "בדחיפות" לערוך... קידוש לבנה בחצו הכלא. הוא ענה לי מיד: "אין בעיה, נסיים כאן עם הספירות ונוציא אותך..." כך הרווחתי "קידוש לבנה" בערב ראש השנה...

לוח שחור לבן, יצרנו חיילים, וכך היה לנו משחק 'מושלם' (למעוניינים, אוכל לפרט בעל פה כיצד...)

באמצע המשחק, נכנס המ"פ (מפקד פלוגה). הוא עמד המום לראותנו שקועים במשחק ומתכננים מהלכים. מהר מאוד התחלפה תדהמתו בכעס איום. מה עושים עם הבחור הזה? כבר שמו אותי בבור תחתיות עם האסיר הכי גרוע שיש בכלא, והנה, אני מפטפט איתו בנחת ואפילו מעסיק את שנינו במשחק דמקה...

את הצווחות שהפיק אז גרוננו לא אתאר, אני חושב שמי שרק היה איכשהו ברדיוס שמע את זה היטב. עטיתי על פני הבעה תמימה, ושאלתי אותו: "מה הבעיה?"

צריך להיות פה בדיכאון??" בכעסו הוא חשף את האמת על המגמה שלהם, וצעק לעברי: "כן!!!" התרסתי לעברו: "נחיה ונראה מי פה יהיה בדיכאון..." בסוף אפילו הדרוזי אמר לאביו בטלפון: "הבן שלך רצה למות. וואלה, הגיע חרדי אחד והתחיל להצחיק אותו..."

על כך מגיע "ישר כוח" לאברכים שהגיעו לפני, ובפרט לרב רבינוביץ' והרב מינצברג מבני היישוב הישן, שהכשירו עבורי את הקרקע, גם אצל הדרוזי וגם בכלל. באחת הפעמים שהדרוזי ניבל את פיו, כעסתי עליו ואמרתי לו: "עלי, די! אצלנו לא מדברים ככה!" ואז הוא אמר לי בטון מתנצל: "סליחה, גם דוד (ר' דוד מינצברג) אמר לי את זה. יותר אני לא אדבר ככה..." הוא ביקש לא פעם "תמסור ד"ש לדוד", כשהוא מוסיף: "וואלה, כמה אני מתגעגע לדוד..."

היה דרוזי שלעיתים שובץ בשמירה אצלי. הוא לא ניבל את פיו אפילו במילה אחת! אם הוא היה רוצה להסביר לי משהו, הוא היה מסביר בעדינות ובסבלנות, רק לא להגיד לידי איזו קללה. האברכים הירושלמים כבר "חינכו" אותו...

מישהו סיפר לי, שלמפקדים יש קללה שהם מקללים אחד את השני: "שישבצו אותך באגף!"... הם משתגעים מלהיות שם. וזה כשהיינו בסך הכל 3-4 בני ישיבות באגף. אם היו 20 כאלה, נקל לשער איך זה היה בשבילם... הם כבר אמרו בהתבכיינות שעוד יהיו חייבים לעשות בכלא פלוגה של חרדים...

ר' אריה רבינוביץ' למשל, 'הרס' להם את כל ההיררכיה של הכלא, הוא שבר להם את כל המשמעת. כבר לא היה להם במה להעניש אותם, כי שום דבר לא איים עליו. אני חושב שכל מפקד היה מוכן לתת את המשכורת שלו לשנה שלמה כדי שר' אריה יעזוב.

צריכים לדעת שאפילו אם עושים להם בלגן - הם לא יכולים לתת עונש מי יודע מה. למשל היה זמן שלא עמדנו להם בספירות, אז "העונש החמור" שקיבלנו היה ששמו על ידינו פעם אחת אזיקים, והיה מישהו ששמו עליו פעמיים... יותר מזה לא היה.

להימסר לרצון הבורא

חבר החדר הדרוזי לא נתן לי בתחילה להתפלל בקול, לשיר או לדבר עם חברים מתאים מקבילים. אמנם לפי הכללים זה אסור, אבל יש מפקדים שמעלימים עין, ואילו כשבן הזוג בחדר מתלונן הם

אוכפים את זה. עם כל הצחוקים והשש בש הוא לא היה נחמד מידי... אבל יום אחד נקרתה בפניי הזדמנות, כשהדרוזי עשה משהו שאסור על פי חוקי הכלא והיה אמור להיענש על כך. ראיתי שהוא מפוחד מכך, והצעתי לו שאני אקח את האשמה על עצמי, ובתמורה הוא יעניק לי חופש דת מוחלט, להתפלל ולשיר כאוות נפשי בלי לומר מילה. הוא שש על ההסכם, ואני הרווחתי חופש דת. בשבת אפילו הוא הצטרף אליי ל"שלום עליכם", שהכיר מזמן היותו בפלוגה...

והנה יום הדין ממשמש ובא, ואני אנה אני בא. להיות בראש השנה עם דרוזי בחדר?! התחלתי להתפלל מעומק ליבי, שבראש השנה אהיה בחדר עם יהודי חרדי. כך העתרתי ושטחתי את תחינתי לפני שוכן מרומים.

בשלב מסוים, האירה בי תובנה: הנה, החלטתי כביכול לקב"ה מה טוב לי. אני צריך ראש השנה עם מנין, עם מקווה ועם ציבור כהלכתו. אבל הקב"ה בכבודו ובעצמו נגלה אליי בתא הכלא ואומר לי: "זה- רצונך, אבל רצוני הוא שתהיה ראש

אחרי שבת שוחחתי עם אמי שוחחי, ואמרתי לה: "אני לא יודע אם חאמיני לי, אבל אם הייתם יודעים מה היה כאן - גם אתם הייתם רוצים לבוא..." אני חייב על כך חודות לרב קויפמן שליט"א, שהתחיל לשיר זמירות בקול.

השנה בדיוק כאן, היכן שאתה נמצא!" והתפקיד שלי הוא להימסר לרצון שמים ולרצות את רצונו יתב'. כשהאירה בי ההבנה הזו, הרגשתי חיזוק עצום ממלא אותי, יחד עם שלוה עמוקה. כבר לא חשתי את המתח הנורא הזה "רק שיקחו מכאן את הדרוזי הזה" "רק שאצא מהכלא" רק ש... יהיה כמו שאני רוצה. אלא מה יסדר לי הקב"ה- זה הוא הטוב עבורי!

קידוש לבנה בצהריים וחומש לכפרות ---

יומיים לפני ראש השנה, החלטתי שברצוני לצאת מעט החוצה. נאזרתי באומץ וערכתי "מבחן ידיעות" לאלו שמתיימרים לעשות "צבא חרדי עם כל ההידורים"... ניגשתי למפקד בצהרי היום והודעתי לו שאני חייב "בדחיפות" לערוך... קידוש לבנה בחצר הכלא. הוא ענה לי מיד: "אין בעיה, נסיים כאן עם הספירות ונוציא אותך..." כך הרווחתי "קידוש לבנה" בערב ראש השנה...

הבורות שלהם עמדה לעזרתנו ואיפשרה לנו לשוחח מתחת לאפם כרצוננו. עדכנתי את הסוהר שעליי לעשות "זימון" ואז התחלתי "ברשות..." והמשכתי בסיפורים שונים: "שמעתי ש..." כך שוחחנו בנעימים גם חמש דקות תמימות. אחרי ברכת המזון, גם כן המשכנו לשוחח מיד בסיום הברכה "מה נשמע, איך היה המשפט" וכו'.

באחת השבתות לא הסכימו לתת לי חומש ל"שניים מקרא". "אין חומש" אמרו לי. באחד התאים קרוב אלי שכן הרב זוהר, דמות מיוחדת שכיניתי אותה 'הזוהר הקדוש' של הכלא, ולו היה חומש. אז ביקשתי ממנו שיקרא בקול רם ואני אגיד אחריו פסוק בפסוק. הוא קרא, ואמרתי לו: "אני לא שומע! יותר בקול!!!" אז הוא הרים את קולו עוד יותר, ואני זועק בעקבותיו בקולי קולות "האזינו השמים..." כך פסוק בפסוק. עד מהרה הופיעו שני מפקדים כשעצביהם מתוחים עד הקצה: "מה זה הדבר הזה?" שאגו. השבתי להם: "אני צריך חומש, ואמרתם לי שאין!". מיד רץ המפקד לתאו של רבי אלעזר צדוק קויפמן, והביא ממנו חומש.

חשוב לי לספר את זה, כדי שידעו שאם מתעקשים איתם, אפשר להשיג כל דבר. ואם רק תתקש על מה שחשוב לך - המפקד בעצמו ירוץ להשיג עבורך חומש...

לסיפור הזה היה המשך: אחרי שבת, כשהייתי אמור לבקש מהמפקד שיחזיר את החומש לבעליו, החלטתי לנצל את זה לעוד מטרה. היה זה סמוך לר"ה, וכזכור, היו לי 400 ש"ח שהבאתי איתי בנעליים (יכולתי להחביא אותם כיון שלא החלפתי למדי הכלא), החלטתי להשתמש בחלק מהסכום בשביל פדיון נפש. שמת בבריכה של החומש כסף, ולאחר שמסרתי את החומש חזרה לרב קויפמן דרך המפקד, אמרתי לו במנגינה של תפילה 'בתוך החומש יש כסף...' במנגינה של תפילה אפשר הרי לומר מה שרוצים. ואכן עשו על זה "פדיון נפש".

בערב יום הכיפורים השתמשנו שוב ברעיון הזה. היינו צריכים הרי לעשות כפרות, וברשותי ברוך השם היה עדיין כסף. אמרנו למפקד: "כשעושים כפרות, יש פסוקים בחומש שצריך להגיד, אז אנחנו מבקשים להעביר בינינו את החומש". המפקד היה הדוור לא רק להעביר את החומש, אלא גם את הכסף שהיה בפנים, ממנו לקח כל אחד מאיתנו בתורו לצורך מנהג הכפרות...

כאומרם אל"י יום ויום

דבר יום ביומו היו באים מפקדים לשכנע אותי לעבור לפלוגה. הם ניסו ב'גזר', לדבר על ליבי שכדאי לי, ואחר כך גם ב'מקל', באיומים ובצעקות. גם עם האברכים מבני הישוב הישן הם ניסו לדבר. אינני יודע איך זה היה בעבורם, אבל אותי זה כבר התיש. כאומרם אל"י יום ויום, ולא נמאס להם! בשלב מסוים כשכבר "נשבר" לי, ומצד שני לא רציתי להתקפל, אמרתי שאני צריך לדבר על זה עם ההורים שלי. אמנם באותה תקופה הייתי משולל טלפונים, אבל בלהיטותם הרבה הם נתנו לי טלפון ושוחחתי באריכות וללא הגבלה. כך הרווחתי גם טלפון עם הרב שלי, שלפני כן לא הספקתי לשוחח עימו בדקות הספורות שניתנו לי.

אבא שלי אמר שאין על מה לדבר שאעבור לפלוגה, אלא אם כן המב"ס - מפקד בית הסוהר, שזה הדרג הגבוה ביותר בכלא - יחתום בפני העורך דין שלי על 2 תנאים: שלא יהיה חדר עם טלוויזיה, ושלא תבאנה לחדר שלי מפקדות. המפקד אמר שאין על מה לדבר, וכך נרגע מכבש הלחצים והנושא ירד מסדר היום בסייעתא דשמיא.

את הקב"ה אי אפשר לקחת לי

שבתות היו בעבורי ברוך השם מרוממות מאד. בחיים לא היו לי כאלה זמירות שבת. אחרי שבת שוחחתי עם אמי שתחי', ואמרתי לה: "אני לא יודע אם תאמיני לי, אבל אם הייתם יודעים מה היה כאן - גם אתם הייתם רוצים לבוא..." אני חייב על כך תודות לרב קויפמן שליט"א, שהתחיל לשיר זמירות בקול. אמנם המפקד הגיע ואמר להנמיך ווליום, אבל אחרי חמש דקות הוא שוב שר בקול, ושוב המפקד

מגיע וכו' - כמו משחק בגן ילדים.

אמרתי למפקד: "אין לך הבנה בדברים האלה, אתה לא מבין איך אדם יכול להיות בתנאים הכי קשים - ולהרגיש שמחה אדירה". זה מה שהיה שם, הלב נשא את הרגליים, אנשים פצחו בריקודים, קבלת שבת היתה עם כל סוגי הניגונים, התחילו ניגון אחד עברו לשני, ורק כשכולם גמרו לשיר את מה שרצו התחילו "ברכו".

באותו רגע הבנתי דבר עצום: חילוני, כל מה שיש לו זה שווארמה - ואם לקחת לו את השווארמה הוא מדוכא ועצוב. כך אם לקחת לו את האיפון וכו'. אבל לנו לא היה מקודם לא איפון ולא שווארמה. היה לנו את הקב"ה לפני, ויש לנו אותו ביתר שאת בתוך הכלא. אי אפשר לקחת מאיתנו מאומה!

את התפילות של ראש השנה, שבתור ספרדים אנחנו תמיד מסיימים בשעה 12.00 - סיימנו שם בשעה 2.00 בצהריים... היה אלו חוויות של עונג רוחני שאין להם דרך לקחת מאיתנו.

ענין אותי לעשות בכלא סקר קטן, מה הדבר הכי נחשק בשביל חילוני בכלא. וכך התחלתי לשאול: "מה הדבר שהיית הכי רוצה שיביאו לך לכאן?" בלי תיאום השיבו לי: "שווארמה!"

באותו רגע הבנתי דבר עצום: חילוני, כל מה שיש לו זה שווארמה - ואם לקחת לו את השווארמה הוא מדוכא ועצוב. כך אם לקחת לו את האיפון וכו'. אבל לנו לא היה מקודם לא איפון ולא שווארמה. היה לנו את הקב"ה לפני, ויש לנו אותו ביתר שאת בתוך הכלא. אי אפשר לקחת מאיתנו מאומה!

משעשע ועגום כאחד היה המחזה שנגלה לנגד עיני עם שחרורי בערב היום הקדוש. ביחד איתי יצא אסיר שקיבל לידי סוף סוף את האיפון שלו. פתח בלהיטות וגילה שממתניות לו 4500 הודעות! כמו שיכור הלהוט אחר יין, נעמד והחל לדפדף הודעה אחר הודעה. הבטתי בו ברחמים. אתה נורמלי? זה מה שיש לך לעשות? בוא, עוד לא שרכת את הנעליים שלך... ומה עם להתקשר הביתה? ובכלל, בעוד כמה שעות יום כיפור! כך נראה מי שלקחו לו בכלא את טעם החיים שלו...

ואילו אנחנו, בחסדי שמים, מה שבאמת היה לנו בעומק - זה הרוחניות. והרי את הקדוש ברוך הוא אי אפשר לקחת מאיתנו!! את ההרגשה העילאית שהיתה לנו בתפילה כשהרגשנו את מילות המזמורים, את הזמירות שבת, את השמחה - אי אפשר לקחת מאיתנו!

מאיום במשפט - לגירוש על הנוקר

הייתי אמור להשתחרר בערב יום הכיפורים, בגלל 'חנינת יום כיפור'. היתה תקרית כלשהי לילה קודם שבעקבותיה המפקד התרגז עלי, ואמר: "אני מבין שאתה רוצה להישאר פה!" אמרתי לו: "כן, אני ממש אשמח להישאר". ולא אמרתי את זה סתם. היה גם ממד כזה, שהרגשתי שקשה לי לעזוב את מוסרי הנפש. ובפרט שהם נשואים ואני בחור, הם יושבים ימים רבים ואני בסך הכל הייתי 17 יום... הגיב לי המפקד: "בסדר, אז מחר בבוקר אתה נכנס למשפט!", ואני מצידו: "אין בעיה, תודה רבה!"

והיה בוקר, ו-עוד בטרם אכלתי פת שחרית - נכנסים אלי וקוראים לי "עוף מפה...! קח את הדברים שלך ולך". ממש בבחינת 'גורשו מצרים'...

חוננות במנט לאחור

אשריי שזכיתי!

החיובית שהיתה למאסר וחיזוק הדת שהיה מזה. קראתי את הרשימה, ומשורה לשורה הבנתי כמה ההיסטוריה שלנו רצופה במאסרים ובמסירות נפש. כמה זה המהלך של עמנו, לעמוד איתן בקשיים למען שמירת התורה.

ואז הגעתי לשורה האחרונה, לשם האחרון ברשימה ונשימתי נעתקה.

זה היה השם שלי.

אשרי שבא לידי וקיימתי!

לאחר שאני כבר זמן מה בחוץ, אני מרגיש געגוע לימים האלו. הם היו בשבילי הזדמנות להוכיח את עצמי, לגלות את הכוחות שיש בי.

כשהייתי בכלא, הכין הרב שלי רשימה - חלקית - של 150 אישים לדורותיהם שישבו במאסר. היו שם התנאים הקדושים: רבי עקיבא, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יהודה הנשיא, רבי מאיר וכו' וכו', הוא הוסיף על המאסרים השונים גם את קשיי המאסר, ומנגד - את ההשפעה

נתן לויט

סטטוס: אברך
עיר מגורים:
ירושלים
השתייכות:
קהילת ברסלב
שהות בכלא:
15 יום בפלוגה ג'

סיפורו של הרה"ח נתן לויט, שהכלא היה עבורו גם חלון ראווה להתנהלות הצבא: "הם רק עשו לי עוד יותר חשק לא להתגייס, כשראיתי שזה היחס שלהם לחיילים שראו לידם אנשים מתים בעזה"

* כל בחור עובר באופן שונה את תקופת המאסר, אבל חשוב לבוא מוכנים נפשית: הם יעשו הכל בשביל לשוב אותך - אבל מה הכי גרוע שהם יכולים לעשות לך?? - על האמצעי הטוב ביותר לרוקן למפקדי הכלא את 'ארסנל הכדורים' * עם הזמן אתה מוצא את 'הנקודה הטובה' ורואה את השליחות שקיבלת כאן * הכי חשוב שבחורים ידעו, שאחרי שעוברים את זה - זו חוויה שאי אפשר לשכוח בחיים!

תורה!

סוף סוף באו הציידים על סיפוקם, והחליטו שהגיע הזמן לטפל ב"שלל". העלו אותנו לרכב של משטרה צבאית, והסיעו אותנו לבסיס תל השומר. שם שהינו בבסיס הקליטה עד למשפט, שהתקיים בארבע אחר הצהריים שלמחרת. בינתיים הספיקו להגיע לבסיס עוד כמה בחורים. שעות אלו זכורות לי כחוויה שמחה. היינו כולנו במצב רוח מרומם. אמנם לא בחרנו להיות כאן, אבל ללא ספק - נבחרנו להיות כאן, בדיוק כאן. שרנו, רקדנו וחיזקנו זה את זה בדיבורי אמונה.

בבוקר המשפט עשינו מנין לתפילת שחרית. מכיוון שהיה זה יום חמישי, עמדנו על כך שייבאו לנו ספר תורה. הם טענו שאין, ורצו לקחת אותנו לתא הכליאה בו נמצאים עד המשפט. אבל אנחנו הצבנו להם עובדה: "אנחנו לא זזים מפה עד שמביאים לנו ספר תורה!" הם קראו לרב הצבאי הראשי של הבסיס, וגם הוא הסביר לנו "בטוב טעם" כמה הבקשה שלנו לא מעשית ולא הגיונית. לא התעניינו יתר על המידה בשיקולים המערכתיים שלהם, ודבקנו בשיקול

והודיע לי: "אתה עצור בגלל עריקות". זה הרגע שבו התחלתי להפנים שבורא עולם מתכנן לי משהו אחר...

חלף אך זמן קצר, והגיעו שני שוטרים, ששלפו בפני תעודת משטרה צבאית. הם הניחו על ידי אזיקים, והובילו אותי לחדר, שם נצטוויתי להמתין. בינתיים יצאו השוטרים ל"סיבוב ציד" נוסף, ובחלוף

כמה בלשים טעו עלי: "אנחנו צריכים לבדוק למה אין לך אישור יציאה". כמה דקות של מתח חלפו, עד שאחד מהם הוציא תעודת שוטר והודיע לי: "אתה עצור בגלל עריקות". זה הרגע שבו התחלתי להפנים שבורא עולם מתכנן לי משהו אחר...

השעות הביאו לחדר עוד שבעה-שמונה בחורים. בתחילה אפשרו לנו לעשות שיחות טלפון, ובהמשך לקחו מאיתנו את הטלפונים. בינתיים איפשרו לנו להתפלל ערבית, הביאו לנו מים, ובסך הכל אפשר לומר שסיפקו לנו שם מה שהיינו צריכים.

לא זזים מפה עד שיש לנו ספר

לא בחרנו - נבחרנו!

היה זה בחודש אלול תשפ"ה. כחסיד ברסלב, נכסוף נכספתי להימצא בראש השנה על ציונו של רבנו. אמנם אני עריק, אבל ממה שביררתי מול הרשויות, אמרו לי שאין עלי צו עיכוב יציאה מהארץ. לא ידעתי אם להאמין להם במאה אחוז, אבל החלטתי במקרה הזה לקחת את הריזיקה. (וכאן המקום להדגיש, כי בבירורים אלו אין לסמוך בשום אופן על מיט"ב או משרד הפנים, ויש לברר באופן אמין בארגוני הסיוע המתמחים).

מהר מאד נוכחתי לראות שהוליכו אותי שולל. בהגיעי לשדה התעופה הכל הלך כשורה, עד שהיה עלי להעביר את הדרכון במעבר ו-השער לא נפתח... ניסיתי בעמדה אחרת, ושוב- סימון איקס ושער נעול. כך ניסיתי מספר פעמים, עד שחברי הבחינו שאני מתעכב וניסו לפתוח את השער עם דרכון "כשר", שאחמוק באמצעותו יחד עם חבר אחר. אלא שהיה מי שהבחין שיש כאן משהו חריג. מיד התנפלו עלינו ולקחו לכולנו את הדרכונים. התחילו לעבור אחד אחד, עד שנלכדתי אנוכי. כמה בלשים טעו עלי: "אנחנו צריכים לבדוק למה אין לך אישור יציאה". כמה דקות של מתח חלפו, עד שאחד מהם הוציא תעודת שוטר

ישב שם אחד שהיה חייל בעזה, הוא ראה לידו אנשים מתים וסיכן את חייו - אבל הוא ירה כדור אחד יותר ממה שמוותר לו... אז הוא יושב כבר חצי שנה בכלא! עוד אחד שאני מכיר מהשכונה שלי שהתגיט, סיפר לי: "הדפתי מחבל נוח'בה חזק מדי - אז שמו אותי על זה בכלא ל-8 חודשים!!" ואני, ה"משתמט" החדרי, ישבתי 15 יום בלבד. החיילים האומללים יכלו רק לקנא ב!

היחיד שעניין אותנו: יום חמישי, ואנחנו צריכים ספר תורה. אם יש להם בעיות, גם אנחנו נעשה בעיות. "לא זזים מפה עד שיש לנו קריאת התורה!" הפלא ופלא, נמצא ספר תורה. כך קיימנו קריאת התורה כדין ברוב עם, כשאפילו עליות של כהן ולוי היו לנו.

פעם ראשונה שהוכחנו לעצמנו שאם מתעקשים - אפשר לקבל כל מה שרוצים. אפילו בתל השומר, שם התנאים קשים יותר כיוון שזה מעצר לפני משפט, אם נלחמים - מקבלים הכל.

במשפט, שהיה נקרא 'דין משמעתי', טענתי כי לא ידעתי על היותי עריק, על הציונים שקיבלתי וכו'. אך אז הציגו בפני הקלטות של שיחות טלפון עם ההורים שלי ועם בני המשפחה. ניסיתי לטעון שלא ידעתי על כך, אבל היו להם הוכחות שכן ידעתי, בעקבות פניה שלי אליהם להגשת מסמכים מסוימים שיכולתי להגיש (שאגב הם סירבו לקבל מחד, אבל השתמשו בהם כדי להפיל אותי, מאידך) נשפטתי ל-20 יום, אך מתוכם בסופו של דבר ריציתי רק 15 יום, עקב 'חנינת יום כיפור' שקיבלתי בערב היום הקדוש.

הגעתי לכלא 10. הייתי צריך לעכל מה שקורה איתי, מה לי ולכלא? אך זמן עד שנחתתי וקלטתי ש-כן, אני כאן הגיבור הראשי בסיפור העלילה ההזוי הזה. אני זה שנתפסתי, שנכלאתי, שנשפטתי... כשהייתי כך, עדיין תוהה, החלטתי כי אלך לפלוגה, ולא אכנס כבר בהתחלה לאגף הבידוד. מקסימום, אני יכול 'לסרב מדים' ולהיכנס לאגף בהמשך.

בכלא 10 ישנן ארבע פלוגות, פלוגה א' - של אלו שמקבלים עונשים קלים, של 20-30 יום, ובה יש גם עבודות שירות; פלוגה ב', שהיא של אסירים קשים יותר; פלוגה ג', פלוגת מתקבלים; ובנוסף יש פלוגה ד' של אוהלים, שזו הפלוגה בה פחות מורגשת מסגרת הכלא ואפשר להיות בה יותר עצמאיים. בזמן שהייתי בכלא, פלוגה זו היתה בשיפוצים ולא היתה פעילה, אך עתידה היתה להיפתח מחדש

אחרי מס' חודשים.

בבוקר הגעתי לקצין מיון, ושובצתי בפלוגה ג'. הפלוגה מגוונת, החל מחבר'ה פסיכיאטריים, ועד קצינים בדרגות גבוהות בצה"ל שצריכים לרצות עונש מאסר. בדרך כלל התחלופה בפלוגה זו גבוהה, כי המתקבלים לא נשארים בה זמן רב, אם כי היה גם למשל חייל שאמור לבלות שם שנתיים. הושת עליו מאסר של 6 שנים, אבל בכלא צבאי אפשר להיות עד שנתיים, ולאחר מכן הוא צפוי לעבור לידי השב"ס ולהיכנס לעוד 4 שנות מאסר בכלא אזרחי.

נדהמתי לראות שרובם המוחלט של הכלואים בכלא הצבאי הם כלל לא משתמטים, אלא דווקא... חיילים. כן, המון חיילים יושבים בכלא, למרות שהם התגייסו ושירתו את המדינה. ואני לתומי חשבתי שאין בחוקיהם פשע גדול יותר מאשר להשתמט... התברר לי שסירוב פקודה זהו "פשע" רווח שהעונש עליו חסר רחמים. מהו סירוב פקודה? חייל שלא מסתדר עם המפקד או עם הפקודות, או אפילו אם הוא מסרב לשיבוץ שצה"ל עשו לו, למשל הוא חלם להיות בחיל התותחנים - אבל שיבצו אותו בחיל האוויר. אם הוא אומר שזה לא מתאים לו - אחת דתו. ישב שם גם משהו שסירב לעשות מילואים, ואפילו אחד שרק הגיע באיחור של כמה ימים למילואים. בקיצור, זו מערכת ברזל, קשוחה ואכזרית.

שלא לדבר על כך שישב שם אחד שהיה חייל בעזה, הוא ראה לידו אנשים מתים וסיכן את חייו - אבל הוא ירה כדור אחד יותר ממה שמוותר לו... אז הוא יושב כבר חצי שנה בכלא!! עוד אחד שאני מכיר מהשכונה שלי שהתגיט, סיפר לי: "הדפתי מחבל נוח'בה חזק מדי - אז שמו אותי על זה בכלא ל-8 חודשים!!" ואני, ה"משתמט" החדרי, ישבתי בכלא 15 יום בלבד.

החיילים האומללים יכלו רק לקנא ב!

כשמעתי את סיפוריהם של הכלואים האחרים, אמרתי להם בכנות: "כמה שהיה לי ברור שאני לא מתגייס בשום אופן - אתם עוד יותר מרתיעים אותי מלהתגייס. אם הצבא ככה מתעלל בבחורים שמסכנים את חייהם בשבילו, מה יש לחפש שם!?"

אם לשים את האצבע על הזמן הכי קשה בכלא - זה היום הראשון. זו הייתה נקודת שבירה, כשפתאום אתה, בחור נורמטיבי, מוצא את עצמך בתוך מערכת זרה ומוזרה. אני יודע שעוד רבים מספרים כך. ביום הראשון אתה עוד לא נחתת לזה,

לא יודע מה קורה איתך, יש לך גם אולי הרגשה כזו ש'אני לא אמור להיות פה בכלל!...' בשבילי היה ממד נוסף של קושי, האכזבה מכך שבמקום להיות באומן אצל רבנו, במקום זה אני נמצא במקום כזה... אורך זמן עד שאתה מתאפס. אבל כשאתה כבר קצת 'בעצמך', אתה רואה שד' שם אותך במקום הזה בשביל לחזק ולהתחזק. אני לא יכול להגיד ששבת ויום טוב שם היו לי קלים. קשה להרגיש את אוירת השבת והחג במקום כזה, ויש גם את הקושי שאתה לא עם המשפחה ועם החברים. אבל בסופו של דבר, במבט לאחור, הרגשתי התעלות ורוממות במשך שהוטי בכלא, תחושה של שליחות, מעצם התפקיד שהטילו עלי להיות מגדלור של יהדות.

צריך להבין, אתה יושב עם יהודים מסכנים, שרוב שגרת יומם הרגילה הם עם המכשירים שלהם, ופתאום כשלוקחים להם את כל הטומאה הזו שמלפפת אותם - ואגב, זו נקודת שבר קשה מאד בשבילם להתנתק מכל זה - דווקא מתוך השקט הזה, הם חווים את הארת הנשמה. אתה רואה כיצד אנשים שנראים רחוקים מאד, מתחברים ליהדות. וכשהארה הזו מתרחשת, אתה בשבילם הסמל והמייצג של דרך האמת. באים אליך, שואלים אותך שאלות, רוצים להבין, להתקרב, להתחזק.

דווקא מתוך השקט הזה, הם חווים את הארת הנשמה. אתה רואה איך אנשים שנראים רחוקים מאד, מתחברים ליהדות. וכשהארה הזו מתרחשת, אתה בשבילם הסמל והמייצג של זרן האמת. באים אליך, שואלים אותך שאלות, רוצים להבין, להתקרב, להתחזק.

יש הרבה אנשים ששם התחילו לשמור שבת. היו ששאלו אותי מה זו שבת, שאלו אותי על יהדות, על תפילה, על ד' יתברך. היו שם חבר'ה חילונים גמורים, שישבו ולמדו איתי את הגמרות הכי קשות, במסכת בבא קמא, במסכת בבא בתרא. כשנדמו כל הקולות והשאון שסביבם תמיד - התעוררה הנשמה שלהם, ונמשכה אל הקדוש והייקר.

כמה קל לנטרל את הנשק שלהם

ביחס לכל המסגרת והכללים של הכלא, מהר מאד אתה מגלה שכל המערכת שלהם בנויה במגמה להשפיל את כבודו של הכלוא וליטול ממנו את עצמיותו. כל ה'הלוך ילך' שלהם סובב סביב זה. הם יעשו הכל בשביל לשבור אותך! יש להם

כלים פסיכולוגיים רבי עוצמה, ואסירים באמת נכנסים לדיכאון! אבל כשאתה מייצג של האמת, כשאתה נמצא כאן בגלל שרצית להישאר חרדי, כל כך קל לנטרל את הנשק שלהם לחלוטין, פשוט לגמור להם את הכדורים אחד לאחד.

האיומים והצווחות שלהם הם בלי שום יחס למציאות שהם יכולים להביא אותך אליה. הבה נפרק לגורמים את האיום שלהם, ונראה: מה החומר הכי קטלני שהוא מכיל? מכל החבר'ה שנעצרו עד כה, לא שמעתי מאף אחד ששפטו אותו לענישה נוספת, או לתוספת ימים, בגלל שלא "דיבר יפה" למפקד, או אפילו "העז פנים" לדעת המפקד. אז מה הדבר הכי נורא שהם יכולים לעשות לך? לשלול ממך זכויות מסוימות. כמו למשל, שיחות טלפון, קניות בקניינה - שזו חנות שעומדת לרשות האסירים, בה 'קונים' לפי זכויות בסיסיות עם אפשרות לתוספות בגין התנהגות ראויה. אולי לא נעים, אבל בינינו, לא סיבה גדולה לפתח פחדים... ודאי לא בגודל המפלצתי שהמפקדים מנסים לטפח...

זה מאד אינדבדואלי, אבל אם בחר מרגיש שהוא מסוגל למשל לא לשוחח עם המשפחה וזה לא ינמיך את רוחו אלא הוא ירגיש עם זה חזק - שלא יחשוש שישללו ממנו שיחות. יש בכך אפקט עצום שמפורר את האיום המפחיד שלהם לשבבים. הם יכולים להמשיך לירות, הכדורים שלהם לא רלוונטיים עבורך.

הם לא באמת יכולים לעשות לך דבר נורא. כשאתה מבין את זה, פתאום כל הנשק שלהם מתמוסס. אתה יוצא כשידך על העליונה, והמפקד הנפוח והמצווח הופך להיות מקסימום טרדן שאינו שווה יחס.

ואכן, אני יכול להעיד, כי מפקדים שם אומרים: "נמאס לנו שאתם פה, 'תעופו' מפה, ונאנחנו עוד רוצים אתכם בצה"ל... אין לנו מה לעשות איתכם, אנחנו אובדי

זה "הורס" אותם שבחורים פשוט לא סופרים אותם, לא נבהלים מהם! בחור עומד על שלו, לא כי "בא לו" עוד סיגריה; אלא כי חשוב לו לשמור על מצוות השם בשלמות. כמה ערך יש לאיומים של המפקד מול מטרה כזו? וכשאינן ערך לאיומים, המפקדים נשארים משוללי נשק ומושפלים, ולא מסוגלים לשאת את זה. הם לא רוצים לראות חרדים מול העיניים!

עצות מכס! זה "הורס" אותם שבחורים פשוט לא סופרים אותם, לא נבהלים מהם! בחור עומד על שלו, לא כי "בא לו" עוד סיגריה, אלא כי חשוב לו לשמור על מצוות השם בשלמות. כמה ערך יש לאיומים של המפקד מול מטרה כזו? וכשאינן ערך לאיומים - המפקדים נשארים משוללי נשק ומושפלים, ולא מסוגלים לשאת את זה. הם לא רוצים

לראות חרדים מול העיניים! כמה שיגע אותם למשל, שבמקום ש"רב הכלא" יהיה 'מאן דאמר' בכל דבר של יהדות והלכה, כולם הגיעו לשאול אותי... הם לא ידעו מה לעשות עם התופעה הזו, שתחת המקום המושפל שבו הם רצו להעמיד אותי - נמצאתי בעמדה חשובה עוד יותר מאשר מישהו מתוך המערכת שלהם...

השחרור

ליל ערב יום הכיפורים. עוד פחות מ-24 שעות ירד היום הקדוש על העולם.

מהפלוגה שלי היו 20 שהיו צפויים להשתחרר למחרת, ולכולם הודיעו על כך 24 שעות קודם. לי לא אמרו דבר, והבנתי שאני ממשיך להיות כאן גם ביום הכיפורים הבעל"ט - ולאחר מכן לעוד כמה ימים כדי לרצות את 20 הימים שנקצבו לי.

אך הנה, בטרם אני עולה על יצועי, מגיע אלי המ"פ - מפקד פלוגה, ואומר לי: "מחר אתה משתחרר!"

זו היתה בשבילי הפתעה של ממש. לא ציפיתי לבשורה הזו בעיתוי הזה.

מגיע בוקר השחרור. ביום עמוס שכזה אף אחד לא יכול היה לבוא לעשות אירוע של קבלת פנים, אבל אין לתאר את ההקלה שחשתי, לזכות לעשות את יום כיפור בחברת משפחתי וחברי, מחוץ לכותלי הכלא.

חוננות במנט לאחור

בצבא אתה "עובד" אצלם; בכלא הם "עובדים" אצלך

לי לעשות או לדרוש לפי החוק ולא עשיתי אותם!... עד שהתעורר בי מין חשק שובב לחזור לעוד כמה ימים, רק בשביל למצות מה שהייתי יכול להוציא מהם...

אפשר לומר שהם בעצם מחוייבים לך לכל מה שאתה רוצה. זו המסקנה למי ש'לומד' את החוקים שלהם. בצבא אתה עובד אצלם, הם באמת יכולים - על פי חוק - להשפיל, למחוק, לטרטר, להתעלם מצרכיך האנושיים והדתיים. בכלא, החוקים שלהם נוקשים, והם מחוייבים לספק את כל צרכיך. כמעט אפשר לומר שהם עובדים אצלך.

ולסיום, אני רוצה לומר לכל אחד ואחד מאחי היקרים: דעו, אחרי שעוברים את זה - זו חוויה שאי אפשר לשכוח לעולם! זו גאווה ענקית. תוכל לספר לדורות, לילדים שלך, לנכדים שלך, שזכית לשבת בכלא למען התורה הקדושה. בודדים זוכים לזה היום. ואני כבר זכיתי!!

הדבר העיקרי שיש לי לומר לבחורים, זה לא לפחד. הגעת לכלא? במקום להישבר ולהיכנס לדיכאון ולפחדים - תחפש את השליחות למה ד' הביא אותך לכאן. תחפש ותמצא מה אתה יכול להשפיע טוב, ותמצא סיפוק ומשמעות עצומה בתקופת הכליאה.

נקודה נוספת שחשוב לי להעביר לבחורים: מותר לכם לדרוש את הצרכים שלכם! העובדה שמישהו מאיים או אפילו מבצע את האיומים ושולל את הזכויות שלכם, לא אומר שמותר לו לעשות את זה. אם עומדים בגאון-אפשר לקבל את כל הזכויות המגיעות לכם, ובלי להתכופף אליהם כמלוא נימה. אומר את האמת, לי עצמי לא היה זמן מספיק "להתמקצע" בעניין, ולאחר מעשה הרגשתי שעוד לא מספיק מיציתי את החוויה הזו של לקחת את כל המערכת המפחידה הזו ולהציג אותה ככלי ריק. אחרי השחרור - פתאום קלטתי כמה דברים היה מותר

ידע הוא כוח

גבולות הענישה בכלא

רפואית כלשהי שבשלה אתה נוהג באופן ש"מרגיז" את המפקד ולכן נענשת - אתה יכול לערער על העונש! ונפרט בהמשך כיצד עושים זאת.

ונקודה קטנה לתשומת לב: 'הפגנת כוח' של עונשים וצעקות מצד המפקדים - מתרחשת בדרך כלל ב"זמנים מתוחים": סמוך לזמן קבלתך לפלוגה, כאשר מצטרפים כלואים חדשים, או טרם ביקור של מפקד בכיר. נהג בחכמה בזמנים כאלו, שלא תהיה סיבה להעניש אותך...

העונשים האפשריים הם: שלילת שיחות טלפון (כאמור, שיחות עם עורך הדין אינן ניתנות לשלילה!), שלילת הזכות לקנייה ב'קנטינה', שלילת הזכות לעישון. לעיתים תתבצע ענישה קולקטיבית - קבוצתית: המפקד ידרוש מכם להחליף במהירות מעמידה בצורת ח' ברחבת המסדרים, לעמידה בטורים.

העונש ה"גרוע" ביותר הוא מעבר למחלקת השגחה. במחלקה זו אין מסדרים, שעשויים להיות מטרד, אך מנגד - גם אין אפשרות לשיחות טלפון עם המשפחה, את הארוחות תאכל בנפרד, ותתבצע עליך שמירה על ידי כלואים אחרים. החדרים מכילים תנאים בסיסיים נורמליים - מיטה, שירותים ומקלחת (זה לא צינוק, ממש לא...). בנוסף, מדי יום תוצא לחצר לפרק זמן מסוים. נהוג להשמיע איומים מרחיקי לכת לאסיר שבחר להיעצר במחלקה זו, או שנענש להגיע לשם; אולם למעשה אין יכולת להעניק שום עונש מעבר למה שזכר. וכפי שהוזכר בעדויות של כמה מהניבורים בחוברת זו, למעצר באגף זה, הנחשב 'בידוד', ישנם יתרונות רבים, כך שאיום זה גם הוא אינו מרתיע במיוחד...

עם בואך לכלא, אתה עשוי להיתקל ב"קבלת פנים" בלתי ידידותית - בלשון עדינה. זו נועדה להבהיר לך, כי גם אם ידעת שכלא צבאי הוא 'עונש', לא העלית בדעתך אלו עונשים איומים ממתנים לך מעבר לפינה, אם לא תעשה כדבר המפקד או תסטה אפילו מעט מפקודתו.

חשוב לנו לספר לך את זה, מכיוון שרובם המוחלט של האיומים שתשמע, הם מופרזים ובלתי מציאותיים. איומים והפחדות על אסיר חדש הם נוהל שמתרחש באופן תדיר, לצערנו - וחשוב לדעת לעבור את זה בלי 'להתרגש'.

נפתח בעובדות המעוגנות בחוק:

לאסיר בכלא צבאי יש זכויות ברורות מאד שאסור לפגוע בהן. על שמירת הזכויות הללו יש פיקוח הדוק מאד (הרבה יותר מאשר על זכויות האישיות והדתיות של חיל בצבא!). כך למשל, אסור לשלול ממך זכויות דת בשום פנים; אסורה ענישה פיזית; אין יכולת לגייס אותך בעל כורחך; אין אפשרות להאריך את משך המעצר שנקבע לך מעבר למספר ימים בודדים - וגם זאת במקרים קיצוניים בלבד; אין יכולת לשלול ממך קשר עם העולם החיצון, כשגם במקרים שנשללו ממך טלפונים עם בני המשפחה, תוכל לדבר מדי יום עם עורך הדין האישי שלך. אתה זכאי לקבל ארוחות ראיות, שינה מספקת וכל הנצרך לבריאותך ולרווחתך.

לא זו בלבד, אלא גם העונשים המוגבלים שמותר למפקד להעניש אותך, הוא אינו יכול לנקוט בהם כראות עינו. אם נראה לך שהיחס כלפיך מפלה או נוקשה באופן מוגזם, פוגע בזכויות המוקנות בחוק, או שיש לך סיבה

במקרה של ענישה, עמוד על זכויותיך!

נקח"ל - נציבות קבילות חיילים, זו הכתובת להגשת תלונה ('קבילה'). זו הכתובת להגשת תלונה (קבילה) על ענישה מחמירה, לדעתך. בשימוש נכון באמצעי זה, אתה עשוי לקבל את מלוא הזכויות המוקנות לך בחוק - במקרה שמנסים לפגוע בהן - וכן לבטל ענישה. גם באופן כללי, יש בכך כדי להבהיר לנוגעים בדבר כי איתך לא ניתן לעשות מה שרוצים...

את הקבילה אתה מגיש בעצמך, או אחד מקרוביך בדרגה ראשונה. כל קבילה מקבלת התייחסות. כדי להגביר באופן משמעותי את הסיכויים שהקבילה תתקבל ואתה תזכה לתנאים הולמים וליחס הוגן כפי שאתה מעוניין - כדאי מאד להשתמש בשני הטיפים הבאים:

א. ככל שהקבילה תוגש בסמוך למועד שבו התרחש האירוע שעליו אתה רוצה להתלונן - סיכויי ההיענות גבוהים משמעותית, והטיפול בתלונה יהיה איכותי יותר.

ב. אמנם את הקבילה אתה כותב באופן עצמאי (או בן משפחתך), אך אפשר להתייעץ עם עורך דין. ארגוני הסיוע הייעודיים ישמחו לסייע לך בייעוץ משפטי ללא תשלום, כדי שתוכל למצות את זכויותיך.

זכור! אין צורך להתבייש, וגם לא להתעצל, לעמוד על זכויותיך האנושיות והדתיות. כנציג של הציבור החרדי, אתה עומד בתוקף על כך שתזכה למלוא התנאים והיחס ההוגן מכל הבחינות - למעןך, ולמען עצורים אחרים מהציבור החרדי.

כולנו מאחוריך!

קיבלת עוצמות? שאבת כוחות?
הגיבורים נתנו לך השראה?

הקדש זמן ומחשבה ותן כח לאלו שממש עכשיו עצורים בכלא הצבאי

מאירים לעצורים - מילים חמות
ששוברות את החומות
09-313-2703

בסיעתא דישימא

זו תעודת הוקרה!

קבלת צו? אשריך!

אינך לבד! רבבות גיבורי האומה קיבלו צווי גיוס וממשיכים בשגרה. בגבורה. בשלווה.
את הצו ניתן למסגר כאות הוקרה, או לחילופין להשליך אחר כבוד לפח הקרוב.

חשוב לזכור:

- אין להגיב לשום ניסיון קשר מטעם הצבא. נציגי הצבא עלולים להלחיץ, לשקר, לבלבל, לפתות ולאיים ואף בעת מעצר להשתמש בתיעוד השיחה כהוכחה למסירת הצו.
- הוראת הרבנים מכל העדות והחוגים שאין להתייצב כלל בלשכת הגיוס, וכך נוהג כל חרדי.
- המשך בשגרה כרגיל. מותר לצאת מהבית, לנוע ברכב ואף לחייך.
- אין להיכנס לשדה התעופה ללא התייעצות עם ארגוני הסיוע, ואין להסתמך על המידע הנמסר ע"י הרשויות. התעלמות מכלל זה עלולה לגרום למעצר.
- בכל מקרה בו יש צורך להגיע פיזית לתחנת המשטרה, יש לקבל הדרכה מארגוני הסיוע.
- בעת ניסיון מעצר ע"י משטרה צבאית או ניסיון הסגרה ע"י המשטרה האזרחית פנה מיידית אל מוקד החירום "צבע שחור".
- אין לפתוח את הדלת למשטרה צבאית בשום אופן! פנה למוקד החירום שמור על שקט, והם יעזבו. חשוב מאוד להנחות כך גם את בני המשפחה.
- הסיכוי למעצר נמוך, עם זאת התנאים בכלא נסבלים בהחלט. שהות מוגבלת בכלא - קלה וקצרה בהרבה מכל שירות בצבא.
- במקרה מעצר: שמור על שתיקה עד לקבלת ייעוץ מעורך דין, צור קשר עם מוקדי החירום.
- הנך חלק משרשרת הדורות שמטרו נפשם למען קיום היהדות. עם ישראל כולו מאחוריך!

מבולבל? מתחבט? הצבא לוחץ עליך? יש לך חבר כזה?
מחכים בכל שעה לעזור לך ולמכריך!
יעוץ, הסברה, שלוחת נשים, שלוחת חירום
נותנים גב - 04-313-2000

073.888.1234

הרשם כעת! ושומר את מספר הטלפון בחיוב מקוצר במקש 8

בתי ישראל
זקוקה לסייע?
*6593

ארגון סיוע
ל בני חיל
04.313.2222

04.313.2000

*5172

02.994.0030

025795252

025795252